

אתגרתא

בשבע 1063 | ו' בתשרי תשפ"ד, 21.09.2023

50 שנה
למלחמת
יום הכיפורים

עפרה לקס על
לוחמי יום הכיפורים
שמתהלכים בינינו
בשתיקה

צילום: רבקה יפה

רוח לוחם

בניגוד לשיח הישראלי על כישלון
ותבוסה, אביחיל פלד, שלחם במוצב
המזח ואיבד את ידו בשבי המצרי,
מתאר מכלי ראשון את קרב הגבורה,
האחוזה ומסירות הנפש של הלוחמים
עד הרגע האחרון, ומסביר מדוע הסכים
שדמותו תככב בסרט המדובר 'המזח'

// רבקי גולדפינגר

יאיר יעקבי עם פתרונות שטרם הכרתם להקלה על הצום

סודיו בתי

הידור
סוכות
הגדול

של התלמוד הישראלי ואשכולות!

פרס יומי
אוסף בין
המשתתפים!

הרשמו
כאן

בכל יום נלמד על דמויות תלמודיות
וישראליות שנושאות את שמות האושפזין!

הביתה

שרה בריע במישבט!

אלפי מנות משביעות ומזינות שנשלח
בעזרתך, לאלפי ילדים ממשפחות נזקקות,
המתמודדים עם מחסור באוכל,
יכריעו בשבילך את הכף!

הצילוך של צב"מ
הצילום של אוכל אסוציאציה!

עלות הארוחות תשרי תשפ"ג

כל חודש תשרי	סעודת אושפיזין בחול המועד	חג הסוכות	ערב ומוצאי יו"כ	
1440 ₪	60 ₪	720 ₪	120 ₪	ילד
8640 ₪	360 ₪	4320 ₪	720 ₪	משפחה

תרום עכשיו בשבילן,
שלא ישאר רעב בחג

1800-35-05-35

לתרומות באתר: www.bhi.org.il

בית
התבשיל
שלא ישאר יהודי רעב

שנה חדשה. חליפה חדשה. new collection

KARL

EUROPEAN
LUXURY COLLECTION

חתומים על שירות נוח

גם השנה נמשיך להוביל בלאומי את מהפכת השירות.
כתיבה וחתומה טובה!

**בנקאי
בזום**

רק בלאומי

סידרנו לכם פגישה
עם בנקאי בזום למגוון
פעולות בנקאיות

**פותרים כל
בקשה תוך יום**

רק בלאומי

התחייבנו גם לחזור
וגם לפתור כל בקשה
שלכם תוך יום

סיירת מנכ"ל
050-9999988

רק בלאומי

הקמנו את סיירת מנכ"ל
למקרים בהם לא פתרנו
בקשה תוך יום

פתוח
*5522

רק בלאומי

פתחנו את מוקד השירות
בשעות שהכי נוח לכם
06:30 - 23:00

ידידיה מאיר
yedidyameir@gmail.com

תל אביב של מטה, תל אביב של מעלה

מה קרה בשנה שעברה ביום כיפור בכיכר דיזנגוף? ומה יקרה השנה?

1 רק אל תגידו לי שהאנשים שתקפו כבריונות את ישראל זעירא, מנכ"ל 'ראש יהודי', כי ארגון תפילה ביום כיפור בתל אביב, הם "קיצוניים" ו"קיצוניים יש בכל הצדדים במפה הפוליטית". זה לא נכון. כלומר, זה חצי נכון. קיצוניים אכן יש בכל צד. ואתם יודעים מה? לצד שלנו, ברוך השם, לא חסר: יש ימניים קיצוניים, ובוודאי שיש גם חרדים קיצוניים. קל לזהות אותם אפילו לפי לבושם. אבל אצלנו במחנה, הרוב לא נסחף אחרי הקיצוניים. להפך, הוא מגנה אותם. לא רק מן השפה ולחוץ, אלא לעומק. הם מגונים אצלו, בזויים, נלעגים. הוא מתבייש בהם. הוא כועס עליהם. לפעמים הוא ממש מתעב אותם. בשמאל הסיפור אחר לגמרי. אני יודע: הרוב שוחר טוב, שומר חוק, פטריוט, ציוני, משרת בצבא, משלם מיסים, לא עושה רעש בין שתיים לארבע, תורם, מתנדב - באמת, שימו פה כל מילה טובה שאתם רוצים ואחתום עליה בשמחה - אבל אותו רוב גדול וטוב נסחף בחודשים האחרונים בהמוניו אחרי אנשים קיצוניים מאוד. זה לא רק שהוא לא מגנה אותם. הוא נותן להם לנהל אותו. להתוות לו את סדר היום. לבחור את המאבקים שלו. את המהות של המאבקים ואת האופן והעוצמה שבהם הם ינוהלו.

2 התקופה הזאת עוד תיחקר על ידי היסטוריונים: איך בשנת תשפ"ג האנשים הקיצוניים ביותר והאלימים ביותר בישראל קבעו לחלוטין את סדר היום למדינת שלמה. הם ינסו להבין מה היה בה, באותה שקמה ברסלר, שהשוותה את ראש הממשלה לנאצי, ואף להיטלר, והמשיכה להיות גיבורה של המוני ישראלים נורמטיביים. הם יתעמקו בדמותו המוטרת של אהוד ברק. אולי הם אפילו ירדו לשטח, לירקון, לחפש שם סימנים של גולגולת. הם ינסו להבין את סוד כוחו של ארגון 'אחים לנשק' שעשה לישראל נזק אדיר ברחבי העולם ובכל זאת זכה לתמיכה ואף להובלה ציבורית. למה ראשי מפלגות המרכז של אותם ימים, לפיד וגנץ, כל כך פחדו מהאנשים האלה?

3 לכן אני לא מוצא שום נחמה בעובדה שרק קומץ קטן של מפגינים ניסה להרוס השבוע את המסע המדיני החשוב של נתניהו בניו יורק, או את התפילה ביום כיפור בתל אביב. נכון, זה קומץ בריוני קטן שאין לו בכלל אלקטורט בקלפי - הרי מרצ לא עברה את אחוז החסימה (וכאן מדובר באנשים שאפילו מרצ מתונה לידם) - אבל יש לו שליטה מלאה בתקשורת, ובאקדמיה, ובעוד מקומות שמשפיעים על דעת הקהל. האנשים והארגונים הקיצוניים ביותר, שוחררי האלימות והכאוס, מוליכים אחריהם כבר כמעט שנה המוני ישראלים טובים.

ואני כותב את זה בצער רב ובאכזבה עמוקה. כן, תמיד ידענו שיש חילוקי דעות עמוקים בין שמאל לימין, בין דתיים לחילונים. אבל משהו השתנה פה: עד השנה האחרונה הערכתי הרבה יותר את הצד שמולי. היה עם מי לדבר. היה עם מי להתווכח בלהט. היום אני משתדל לא להיכנס בכלל לוויכוח. אתם יודעים למה? לקח לי קצת זמן להבין את זה. בהתחלה חשבתי שאני חושש מעימותים מיותרים, שאני אוהב לחפש את המכנה המשותף, אבל אז הבנתי שאני חומק מוויכוחים עם תומכי המחאה מסיבה אחרת לגמרי: זה מבין אותי. פשוט מבין אותי לשמוע איך ציבור משכיל, אינטליגנט, נאור - ושוב שימו פה בכיף את הסופרליטיבים שאתם רוצים - מצטט בלהט טיעונים שמשיהו שתל במוחו לפני שתי דקות. ועוד אילו טיעונים: כמו אוזניי שמעתי אנשים רציניים שאומרים "חייבים להתנגד למהפכה המשטרית כי ביבי רוצה לבטל את הבחירות!". "אם שופטי בגין לא יבטלו את צמצום עילת הסבירות יאיר נתניהו יהיה פה ראש ממשלה!" (תחליטו, ביבי או יאיר?). אני כבר לא מדבר על הטענות שלהם בתחום מדינת הלכה. הם פשוט מצטטים, באפס ביקורתיות, טיעונים ששמעו בטלוויזיה ערב קודם מהוגי דעות כמו אופיר אסייג ואיל ברקוביץ'.

וזה במקרה הטוב, כי בדרך כלל אין בכלל טיעונים. רק קריאות עדריות קצובות "בושה! בושה! בושה!". או אפילו זה לא. רק זמבורות מחרישות אוזניים.

4 שמעתי כמה אנשים שאמרו שהשבוע נחצה פה גבול שהם לא האמנו שנגיע אליו. לתקוף יהודי על זה שהוא מארגן תפילה ביום כיפור במדינת היהודים? לאן הגענו? אני לא מזלזל בכלל בחומרת האירוע. התייעוד של זעירא מחולץ על ידי שוטרים מהמון נאור מוסת הופך את הבטן. גם למי שלא מכיר אותו, את אשתו מוריה ואת ילדיהם. גם למי שלא מכיר את הבית הפתוח שלהם, את שולחן השבת, על המגון האנושי שמתארח בו בכל ליל שבת. אבל אני ממש לא מופתע מההחלטה לסמן את התפילה ביום כיפור בכיכר דיזנגוף. זה היה הכי צפוי. זאת הרי האסטרטגיה של המחאה כבר חודשים. להכניס פירוד ושנאה וכאוס בדיוק בדברים שהם בלב הקונצנזוס. זוכרים מה שהם ניסו לעשות פה ביום הזיכרון לחללי מערכות ישראל בעזרת בני הברית שלהם בתקשורת? זוכרים את הכותרות יום אחרי יום נגד הגעת נציגי הממשלה לאזכרות בבתי הקברות הצבאיים (אגב, השבוע ראינו כותרות בדיוק מהכיוון ההפוך: איך נתניהו מעז לא להגיע לטקס ההסתה השנתי נגדו באזכרה של רבין)? והאדם הסביר שואל את עצמו, או אמור לשאול את עצמו: רגע, אין יום אחד בשנה שבו אפשר להפסיק את הזמבורות והקללות? ראבק, יום הזיכרון! התשובה היא כמובן לא. להפך, הימים הרגישים האלה הם מקדם כאוס נהדר. כן, דווקא ביום הזיכרון. דווקא ביום הכיפורים. ועוד באירוע שהוא הכי קונצנזוס והכי אחדות במדינה: המניין של 'ראש יהודי' בכיכר דיזנגוף.

אין אני יודע כמה האירוע הזה מיוחד ונדיר? כי הייתי. זכיתי להיות חלק מהדבר המדהים הזה, ובעזרת השם אזכה גם השנה, בתקווה שהכול יעבור בשלום. לא, באמת, חברים. אני ממש מבקש להירגע. אין לי כוח למלחמות אחים בצום. מספיק לי הזמבורות שאני בין כה שומע בראש בגלל המחסור בקפאין.

5 זוכרים שבנאום ההוא של גלנט, שבעצם גרם להתקפלות של נתניהו, דובר על פסק זמן להדיברות רק כדי שנעבור בשקט את ימי הזיכרון והעצמאות? נו, אז עצרנו. נהיה פה שקט יותר בחצי שנה שחלפה מאז? מתנגדי הרפורמה הסכימו להדיברות? להפך, כצפוי, האלימות גברה. ההפגנות החריפו. נו, ברור, הן קיבלו זריקת מוטיבציה.

וכבר מזמן ברור לכולם שזה לא הרפורמה. מה הקשר בין צמצום עילת הסבירות לתפילת נעילה? התשובה היא שהמאבק הוא לא על הרפורמה אלא על זהותה היהודית של המדינה ושל אזרחיה. המאבק הוא בדיוק נגד אלפי התליאביבים שבאים, יום אחד בשנה, להתפלל

במניין של 'ראש יהודי' בכיכר דיזנגוף. המאבק הוא נגד אלפי הילדים שנוסעים באופניים וקורקינטים כל היום באבן גבירול, אבל בזכות המניין הזה בכיכר העיר, נעצרים לרגע אחד, בשעת נעילה, מניחים את היד על הראש, אומרים "שמע ישראל" ושומעים תקיעת שופר.

6 השבוע נזכרתי בתיאור שכתבתי כאן על הפתיחה של היום הזה: "שקט ירד על כיכר דיזנגוף כשהרב אסף טבצ'ניק, עטוף בטלית ובקיטל, נשא את שיחת הפתיחה שלו לכל נדרי. הרב טבצ'ניק הוא הרב של קהילת 'ראש יהודי' בתל אביב. כמה חברים מונה הקהילה הזאת בכל השנה? אני לא יודע. אבל נכון לשנייה הזאת, של התקדש יום הכיפורים, זאת אחת הקהילות הגדולות בעולם היהודי. אין עוד הרבה רבנים שנושאים דרשת כל נדרי לכאלף איש. בטח לא כשהם עומדים על כיסא פלסטיק של כתר ונוהרים לא ליפול.

"יש סיפור מפורסם, הוא פתח, 'על חסיד שאחרי תקופה ארוכה הפסיק פתאום להגיע לרבי שלו לתקופת החגים. הרי כל השנה אני לא מתנהג כמו חסיד, אני מנותק לגמרי, הוא אמר לרבי, ופתאום בחגים אני צריך לעשות כאילו ולהתחפש?'. והרבי ענה: 'להפך. כל השנה אתה מחופש, זה לא באמת אתה. כשאתה מגיע אלינו לחגים - אתה אמיתי! נכון, רוב ימות השנה אתה רחוק. אבל זה לא עניין של כמות אלא של מהות. כשאתה כאן - זה מי שאתה באמת'. עכשיו תסתכלו עלינו פה מסביב: אנשים מכל הסגנונות והמגזרים, שממלאים את הכיכר כדי להיות ביחד ולהתפלל ביחד ביום הקדוש. כל השנה אנחנו שומעים על מחלוקות, על קיצונים, על ניכור, אבל מתברר שכל השנה זו רק תחפושת. יום כיפור חושף מי אנחנו באמת, ואנחנו יותר טובים ויותר קרובים ממה שנדמה לנו. אסור לנו להתבלבל בין התחפושת ובין המהות. היום הזה מזכיר לנו מי אנחנו, ואיך אנחנו יכולים להיראות גם בשאר ימות השנה".

נו, אתם מבינים למה הקיצוניים נלחמים כבריונות באירוע הזה?

7 אז מה יהיה פה? לאן זה עוד יתדרדר? עד מתי הבריונים ישרפו לנו כאן אסמים ומניינים? יהיה טוב. בדיוק על זה נתפלל בשיא תפילת יום הכיפורים בכיכר דיזנגוף ובכל מקום בעולם היהודי: "ובכן, תן כבוד ה' לעמך, תהילה ליראך, תקווה טובה לדורשך, ופתחון פה למייחלים לך".

שהכבוד, התהילה ובעיקר פתחון הפה יהיו לא למיעוט שנלחם בכל הקדוש והיקר, אלא למייחלים לך. אמן. ●

משפחה לא בוחרים,

משפחה מאמצים!

פרסומי ישראל

**שנה חדשה בפתח וזו ההזדמנות שלנו
לגלות אחריות חברתית
מאמצים משפחה ע"י תרומה**
(בהוראת קבע שנתית או תרומה חד פעמית)
ומעניקים לה ליווי צמוד להבראה כלכלית

עמותת פעמונים
מלווה אלפי משפחות
שנקלעו למצוקה כלכלית,
מוציאה אותן ממעגל החובות
ומעניקה להן כלים
להתנהלות כלכלית נכונה

פעמונים
מגלים אחריות

'אמצו משפחה'

יחד יהיה אצלנו שנה טובה ומשפחה

1-800-35-10-12
paamonim.org

**תרמו
עכשיו!**

תענית חלום

הבית שלנו הוא מה
שנקרא "בית חכם".
סאלתי אותו אתמול מה
דעתו על הרפורמה,
והוא אמר לי: עכזה,
עדיף להרבות אהבה
ולא מחלוקת, הוא
נדבר על התאורה בהל

הוא: יש לך חמישה שקלים?
אני:

הוא: אני מדבר איתך
אני: סליחה, אני פשוט בתענית דיבור
הוא: אז איך דיברת עכשיו?
אני: אני מדבר לשיעורין
הוא: אז אפשר חמישה שקלים?
אני:

הוא: הבנתי. יום טוב
אני: ברכה והצלחה

הבן שלי אמר לי
שהשנה הוא כבר
גדול והוא ישתדל
לצום כחול. אמרתי
לו שעדיף שישתדל
לצום כמו כל
שנה, אחרת הוא
לא ישרד את האירוע

נתניהו נפגש עם מאלק והוכיח שהוא
יכול לנהל שיח אינטלקטואלי ברמה של בן
שיחו, אבל האתגר האמיתי הוא לעשות
אותו דבר עם ביידן

צילומים: שאטרסטוק

- שקטן עליי?
- לקנות קיטל שקטן עליך זה מוזר, אדוני.
- צודק. מה עוד תוכל להציע לי?
- יש לנו פה משהו מאוד מיוחד, קוראים לזה "נשמת אפך".
- וואו, זה נשמע מדהים.
- כן, זה מוצר מאוד מיוחד. זו מסכה מיוחדת שאתה מרכיב
על הפרצוף ויש בה צינורית שמוליכה אוויר מהפה שלך ישיר
לאף ככה שכל הצום אתה למעשה נושם את הבל הפה שלך,
וזה עושה לך כזו תחושת גועל שאתה לא יכול בכלל לחשוב
על לאכול.
- ה' ישמור.
- הוא ושלוחיו הרבים. תרצה לרכוש? יש לנו אחד פלוס
אחד.
- מה זה הפלוס אחד?
- מוצר מדהים, קוראים לו דאודורדינים.
- מה זה?
- זה דאודורנט בריח סרדינים. אתה מרסס את זה בחלל
הבית, אף אחד לא יוכל לחשוב על אוכל עד אחרי חנוכה.
- זה נשמע נורא.
- נורא אפקטיבי!
- וקוראים לזה דאודורדינים... כי זה דאודורנט מסרדינים?
- גם. אבל גם בגלל שדאודורנט כזה זה דינים.
- הבנתי. טוב, אני לא מעוניין בכל הפתרונות האלה של
הריח.
- אדוני, אני חייב לומר שיחסית למישהו שרוצה שיפתרו לו
את הבעיה אתה מאוד בררן.
- ובכל זאת?
- טוב, יש לנו משהו קצת אחר, קוראים לזה חברותענית.
- מה זה חברותענית?
- זה הולך ככה. אנחנו מחכים פה עד שיגיע מישהו עם בעיה
כמו שלך אבל שנראה עוד פחות עמיד ממה שאתה. אנחנו
מצוותים אותו אליך בצום לחברותא, וכשאתה תראה אותו
קורס זה יגרס לך להרגיש חזק בהשוואה אליו.
- אבל למה שהוא יסכים לדבר כזה?
- אנחנו נספר לו שאתה החלש מביניהם.
- נשקר לו?
- חס וחלילה, אני הרי לא באמת יודע מי מכס יחזיק יותר.
כל השחיפים מבחינתי אותו דבר, אבל מישהו מכס יתעלף
ראשון והשני יצום כמו גבר. זה ווין ווין סיצ'ואיישן.
- איך זה ווין ווין?
- ווין אחד לזה שהצליל לצום וווין אחד לי, שמכרתי לכם
את השטות הזאת.
- טוב, אני מתחיל להצטער שבאתי.
- רק מתחיל אדוני? תזדרז, עוד שנייה נגמרת ההתרחשות.
- טוב, אז תן עוד פתרון אחד.
- הפתרון האחרון יעיל מאוד אבל המחיר שלו יקר.
- נו.
- אתה מתחלף עם אשתך. היא מתפללת בבית הכנסת כל
כיפור ואתה בבית עם ארבעה ילדים על הראש, לא יהיה לך
זמן לזכור בכלל שאתה רעב.
- או ווה. וזה עובד?
- מאה אחוז מהפעמים.
- אז אתה יודע מה, יאללה.
- מצוין.
- תביא חבילת כיף-צום וזהו. אני לא השתגעתי. ●

- שלום!
- שלום מר יעקבי, תמיד טוב לראות אותך, ברוך הבא לבית
המרקחת!
- ממתים מקבלים אנשים ככה לבית המרקחת?
- ממתים שחשוב לנו שהקוראים יבינו שההתרחשות קורית
בבית מרקחת.
- אה, הבנתי.
- נהדר. ועכשיו אליך. כמה נובימול תרצה היום?
- מה?
- אני מניח שאתה כאן לעוד נובימול שאתה דוחף לילד
בלי קשר לאיך שהוא מרגיש, כדי שלא יהיה שום סיכוי שהוא
יחזור הביתה מהגן באמצע היום.
- אני לא עושה דברים כאלה.
- נו בסדר, אז כנראה שיש לך עסק צדדי של הברחת
נובימול לגדה. אני לא שופט, אני פה כדי לשרת. סוף סוף זה
בית מרקחת.
- כן, אני חושב שכולם כבר הבינו איפה אנחנו. אני צריך
עזרה לגבי הצום.
- כיפור?
- כן.
- שמע, העצה הכי טובה שאני יכול לתת לך זה לא לצום.
מחקרים מראים שהסיבה העיקרית לבעיות רפואיות בצומות
- היא הצום. אם לא תצום, הצום יעוף לך כמו כלום.
- אבל הצום זה דאורייתא.
- אמונות ודעות זה לא התחום שלי, אדון יעקבי, אני
בפרמקולוגיה.
- הבנתי.
- ומהצד אני קצת מתעסק בבניית דגמים מוקטנים של
אתרים חשובים בארץ.
- אה, יפה. מה למשל?
- דגם מוקטן של מיני ישראל. מינימיני ישראל. משהו
מטורף. כל הכותל יצא לי שני סנטימטר. בקושי מקום לעזרת
הנשים. בלגן שלא תדע.
- טוב, אז אולי נחזור לבעיות שלי רגע. אני לא טוב בצומות
ואני צריך עזרה.
- אין שום בעיה, קח כדורי כיף-צום.
- כדורי כיף-צום? נשמע נהדר. מה זה עושה?
- זה כדורים שאתה לוקח אותם שעה לפני הצום וזהו.
- ומה הם עושים הכדורים האלה?
- זה מפזר לך בגוף אנזימים מיוחדים שיוצרים אצלך את
האשליה שהכדור הזה עושה משהו.
- והוא עושה?
- מה פתאום, אתה תתעלף יותר מהר מבדרך כלל. זה לוקח
הרבה אנרגיה מהגוף לעבוד על עצמך ככה.
- אז למה קוראים לזה כיף-צום?
- זה כיף לחברות הפארמה.
- הבנתי. יש פתרונות אחרים?
- אפשר פשוט להעביר כסף ישירות לחברות הפארמה.
- התכוונתי פתרונות לבעיית הצום שלי.
- אה! כמובן. יש לנו פה משהו שנקרא קיטל.
- מה זה קיטל?
- זה קיטל שקטן עליך בשתי מידות. אתה לובש אותו בצום
ואתה מרגיש את הכרס שלך איך היא בולטת ואיך אתה כולך
מפוצץ. אתה בכלל לא יכול לחשוב על אוכל.
- וזה מוצר מיוחד? למה שאני לא פשוט אקנה קיטל רגיל

“**למחשבה
בשדרות 5**
חגיגת
סוכות ישראלית”

חזה"מ סוכות

ימים א'-ב' | ט"ז - י"ז תשרי

11:00-17:00 | 1-2.10.23

פארק עזריאלי שדרות [ליד הסינמטק]

סוכות במגוון נושאים, מתחמי פעילות לילדים, מופעי מוסיקה, קרקס, תיאטרון רחוב, מיצגים ויריד העסקים של עוטף עזה

פרטים באתר העירייה: www.e-sderot.org.il

כניסה חופשית

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

בין קו בר-לב לקו ברסלר

אילו יכולנו לחזור חמישים שנה אחורה היינו עושים הכול אחרת. הרי לא יכול להיות שהיום עושים בדיוק את אותן טעויות שהובילו למלחמה ההיא

"חייל", דפק הרמטכ"ל על השולחן, "מה אתה רוצה?"
"שתקשיבו לדעות אחרות", התחנן החייל הרועד, "אתם יודעים שיש דעות כאלה, אתם פשוט מתעלמים מהן".
"טוב, אתה סיימת פה", רתח ראש אמ"ן, "עוף החוצה מיד".

אני צודק, השמע אני קיים

הרמטכ"ל עמד ללחוץ על כפתור החירום שעל שולחנו, אבל לא היה בכך צורך כי באותו רגע נפתחה הדלת ולחדר נכנס איש עם שפתיים הדוקות וחולצה חומה ועליה ציור של אגרוף.
"זה בסדר", אמר האזרח, "אני מטפל בעניין".

"מה קורה פה היום?" נדהם הרמטכ"ל, "מאיפה אתה הגעת עכשיו?"

"משנת 2023".

"זאת אומרת שאתם מציינים כבר... חמישים שנה למלחמה", אמר החייל.

"לא תהיה מלחמה!" דפקו האלופים על השולחן.
"לא מאמינים לי? תשאלו אותו", הצביע החייל הצעיר על האזרח עם חולצת האגרוף, "חייבים להפיק לקחים מהנטייה הזאת להקשיב תמיד רק לדעה אחת. זה קרה ב-73, זה קורה ב-93, וחייבים להפסיק עם זה. חייבים להקשיב לדעות אחרות!"

"אל תקשיבו לו", אמר האיש בעל החולצה החומה, "הוא מנסה לערער אתכם כדי שתחשבו שהדעה שלו לגיטימית".
"ריבוי דעות זה לא לגיטימי?"

"אני אפילו לא מתכוון להקשיב לך, בטח שלא לדבר איתך".
"אני לא מבין..." נשבר החייל, "ב-2023 עדיין חוזרים על הטעויות של יום הכיפורים תשל"ד? חמישים שנה, ועדיין הולכים עם הקונספציה כמו עדר? בלי להקשיב? בלי לבדוק? בלי לחשוב?"
"תתעלמו", אמר החולצה החומה לאלופי המטכ"ל, "מבחינתנו הוא אוויר, לא משהו שצריך להתחשב בדעתו כמו, נגיד, חיל האוויר".

"בדיוק", אמר ראש אמ"ן, "אני צודק, השמע אני קיים".
"נכון מאוד", אמר בעל האגרוף, "גם אצלנו ב-2023 מקפידים שבכנסים של אגף המודיעין תישמע רק הדעה השלטת, שחס וחלילה לא יחדרו פנימה דעות אחרות".

"ברור", אמר אלוף פיקוד הדרום, "ריבוי דעות זה דבר מסוכן מאוד".

"זה נוגד את הפלורליזם".

"את הביקורת העצמית".

"את חופש הביטוי".

"את הדמוקרטיה".

"כל הכבוד לכם", שיבח האיש, "אתם העתיד שלנו. כלומר העבר".

הרמטכ"ל נעץ בו מבט מהורהר. "אז אתה, בתור אדם מן העתיד, בעצם מבטיח לנו שלא תהיה מלחמה, כן?"

"בוודאי שתהיה", אמר בעל השפתיים ההדוקות, "וזה מעולה לנו. המלחמה תגרום לטראומה שתביא לחוסר ביטחון עצמי וערעור האמונה בצדקת הדרך. במקום לחשוב איך מתכוננים למלחמה הבאה, נשאל כל הזמן איפה טעינו. במקום להלקות את האויב, נלקה את עצמנו. טוב, לא באמת את עצמנו כי אנחנו תמיד צודקים, אבל את מי שיעז להביע דעה אחרת מאיתנו. אתם מבינים, המחדל שלכם הוא ההצלחה שלנו, קו ישר עובר בין קו בר-לב לקו ברסלר. אז באמת, רבותיי, אל תקשיבו לדעות אחרות. אל תותירו על הקונספציה".

והאיש עם החולצה החומה תפס את החייל בצווארו, סתם בידו את פיו, דחף אותו אל הדלת (אם כי באופן אישי הוא היה מעדיף להשליך אותו מהחלון) והלך לספר לתקשורת הזרה על חוסר המוסריות של צה"ל ועל אלימות המתנחלים. רגע לפני שסגר את הדלת הוא נתן מבט אחרון בחברי המטכ"ל, חיך ואמר: "אלופים שלי, אל תפריעו לעצמכם. תמשיכו". ●

צילום: הרמן חנוניה לעית

העיקר לא לשבור את הקונספציה. משה דיין במלחמת יום כיפור

לוותר על סיני תמורת שלום עם מצרים".

"שגולדה לא תיקח ממני את הקרדיט", הזדקף שר הביטחון, "אני זה שאמרתי שטוב שארם אי-שייח' בלי שלום, מאשר שלום בלי שארם אי-שייח'".

"בעוד כמה שנים אתה תדבר אחרת", אמר החייל במרירות, "היהירות תתחלף בתבוסתנות, יגידו שאין פתרון צבאי, דור שלם של קצינים יגדל על התפיסה שאסור לנצח וצריך להכיל את האויב ולוותר לו. בדיוק עכשיו מתקיים בבסיס שלי טקס הרמת כוסית לשנה החדשה, וכל הקצינים - כולם, בלי יוצא מן הכלל - מתחרים ביניהם מי יותר יהלל את הסכם אוסלו שנחתם ממש עכשיו".

"חצוף!" צרח עליו ראש אמ"ן, "מי אתה בכלל שתעז להעביר ביקורת על בכירים ממך?!"

"לפעמים רב"ט צעיר רואה את מה שכל הקודקודים הבכירים מסרבים לראות".

אומרים שהאווירה בקריה בתל אביב הייתה מרוממת בערב ראש השנה תשל"ד, כשפורים המטכ"ל התכנס להרמת הכוסית המסורתית לקראת השנה החדשה.

"רבותיי", פתח שר הביטחון, "יש שמאשימים אותנו בשאננות, אבל כל מי שנמצא פה יודע שהשנה האחרונה הייתה מאתגרת בשביל כולנו. כל אחד מאיתנו עסוק יום יום, שעה שעה, בשאלות גורליות לעתיד המדינה כמו לאן יקדמו אותו בסבב המינויים הבא, איזה דגם של מכונית חדשה הוא יקבל השנה מהצבא, ומה הסיכוי שאחרי הפרישה לפנסיה המפלגה תציב אותו במקום ריאלי, או לפחות תשלח אותו לאיזה תפקיד עסיסי בחו"ל. חוץ ממני, כמובן, שלא עוסק בשאלות האלה כי תפקיד שר הביטחון מובטח לי לעד בזכות הכישרון הטבעי שלי ומעמדי האיתן במפלגה".

האלופים המהמו בשביעות רצון מופגנת.

"ברם", אמר השר (באותה תקופה זאת הייתה מילה לגיטימית), "בפתח השנה החדשה ניצבים בפנינו אתגרים אדירים, כגון הבחירות הקרובות לכנסת, גורמים אינטרסנטיים מתוך המפלגה שחושבים על הקידום האישי שלהם ולא על טובת המפלגה... המדינה, וכמובן האופוזיציה המופקרת שמספרת לאזרחים שטויות חסרות אחריות כאילו לא חייבים לשים בקלפי דווקא את הפתק שלנו".

האלופים תופפו באצבעותיהם בעצבנות על כוסותיהם המלאות.

"אך אל דאגה, יש דין ויש דיין", קרץ שר הביטחון בעינו, בעוד האלופים נהנים מהחידוד הלשוני המוצלח, "ישראל חזקה, צה"ל איתן, ואנחנו נרמוס את כל אויבינו, גם ממדינות ערב וגם מהאופוזיציה!"

האלופים קמו כאיש אחד ומחאו כפיים במשך דקה ארוכה.

"הם לא יעזו!" נשמעו הקריאות מסביב לשולחן.

"נרסק אותם!"

"נדפוק אותם כמו שעשינו ב-67!"

"הולכת להיות מלחמה איומה ונוראה!"

מי יהלל יותר

הנוכחים הסתובבו בהפתעה כדי לראות מנין בא הקול הסורר שהפר את האחדות הנפלאה. בירכתי החדר עמד חייל צעיר והביט בהם בעיניים פעורות. כלומר הוא בעצמו היה פעור.

"מאיפה צצת פתאום?!" שאג עליו ראש אמ"ן.

"אני? מ..."

"תצדיע!"

החייל הצדיע.

"עכשיו עוף החוצה ותעלה למשפט אצל... מאיפה הגעת?"

"93".

"אוגדה 93?"

"שנת 1993", אמר החייל, "בדיוק מציינים עכשיו עשרים שנה למלחמה וזה משגע אותי, אז באתי להזהיר אתכם כדי למנוע אותה".

"את מי?"

"את המלחמה שעומדת לפרוץ בעוד שבוע וחצי".

"לא תהיה מלחמה", התערב ראש אמ"ן, "הסבירות נמוכה, המורל גבוה וקו בר-לב חזק".

"שמעת?!" הרעים אלוף פיקוד הדרום, "לא תהיה מלחמה. כולם אומרים את זה".

"תהיה מלחמה איומה", רעד החייל הצעיר, "עשרות שנים קדימה עוד ידברו על המחדל והקונספציה, כל שנה יעסקו רק בזה בין ראש השנה ליום הכיפורים, כל עשור ימצאו פתאום עוד פרוטוקולים סודיים, ובתקשורת לא ידברו על הניצחון המוחץ שיושג בסוף, אלא על קוצר הראות של גולדה שלא הסכימה

קסם הפרווה

קינוחים נפלאים ממותגים אהובים

קרמבו
חסי' 20

שטראוס שמחה להציג עולם חדש של מתכונים פרווה נפלאים, ממותגים ואהובים שהופכים כל קינוח לחגיגה של טעמים.

קרמבו שנמס בפה

כמות מנות:
24 יחידות

רמת קושי:
בינוני

זמן הכנה:
שעתיים (כולל זמן הקירור)

מצרכים:

לבסיס:

- חבילה (100 גרם) שוקולד פרה מריר עלית
- 2 כפות ממרח בטעם שוקולד עלית
- 3/4 כוס שבבי וופל טורטית עלית
- קורט מלח

לקצפת קפה:

- מכל (250 מ"ל) שמנת צמחית יטבתה
- כפית קפה נמס עלית
- 2 כפות אבקת סוכר
- 2 כפות אינסטנט פודינג וניל
- 2 כפות גדושות ממרח נוגט פרווה

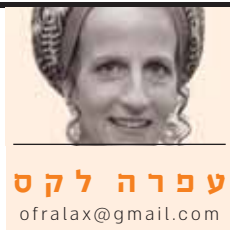
לציפוי:

- 2 חבילות (200 גרם) שוקולד פרה מריר עלית
- 4 כפות שמן קנולה

אופן ההכנה:

- מכינים את בסיס הקרמבו: ממיסים את השוקולד המריר במיקרוגל בפעימות של 30 שניות. מוסיפים לשוקולד המומס ממרח שוקולד, שבבי וופל וקורט מלח ומערבבים לתערובת אחידה.
 - מרדדים את התערובת בין שני ניירות אפיה לקבלת מלבן דק ומעבירים למקרר לקירור במשך שעה.
 - בעזרת קורצן או כוס קטנה קורצים מהתערובת הקרה עיגולים בקוטר 4 ס"מ (במידה והבסיס קשה מדי ממתינים כמה דקות ואז קורצים).
 - מכינים את הקצפת: במיקסר עם וו הקצפה מקציפים את כל החומרים יחד עד לקבלת קצפת יציבה.
 - מעבירים את הקצפת לשק זילוף עם צנתר עגול בקוטר 2-3 ס"מ ומזלפים תלולית קצפת בצורת קרמבו על גבי כל עוגיה.
 - מקפידים כשעה או עד שהקרמבו קפוא לחלוטין.
 - מכינים את הציפוי: ממיסים את השוקולד והשמן במיקרוגל בפעימות של 30 שניות. מעבירים את השוקולד המומס לכוס רחבה (שתוכל להכיל את הקרמבו).
 - מוציאים את הקרמבו הקפוא וטובלים אותו הפוך בשוקולד. מנערים היטב כדי להסיר שאריות.
 - שומרים במקפיא בקופסה אטומה. מוציאים כמה דקות לפני ההגשה ואוכלים את הקרמבו כשהוא חצי קפוא.
- הטיפ שלי:** אחרי שהקרמבו מוכן, ניתן להמיס 50 גרם שוקולד מריר ולזלף פסים דקים מעל הקרמבו לקבלת תוצאה יפה יותר.

זמן לומר תודה

חמישים שנה אחרי מלחמת יום כיפור, הגיע הזמן שהציבור הישראלי ימיר את השיח של עצב וכישלון במושגים של ניצחון צבאי ומנטלי, ויעטוף בהערכה את הלוחמים שמתהלכים בינינו בשתיקה

פגז ראשון? אני מאמץ את כל כוחי לכוון, ואז המט"ק צועק: סבתו, תתפלל! ואני משיב: תתפלל אתה! והוא אומר: אבל אני לא יודע להתפלל! נצעק יחד, אמרתי, אנא ה' הושיעה נא! אז ידעתי סודה של תפילה טהורה בהתעטף הנפש... וכשנפגע הטנק וקפצנו ממנו, רצים בין כדורים שרודפים אותנו, שאל אותי רוני נהג הטנק: חיים, מה אתה מרגיש? וצעקנו שנינו כאחד "שיויתי ה' לנגדי תמיד". אז ידעתי סודה של קרבת אֱלֹהִים, אז ידעתי מה היא תפילה ומה הוא יום הכיפורים שלי". והרב סבתו ממשיך ומספר איך כשנשאר בטנק בודד אחד מול כל הטנקים הסורים, למד ארבעה דברים: "להבחין מה בין עיקר בחיים לבין טפל, למדתי לייקר שעה של חיים, למדתי לקרוא מתוך ליבי לשומע צעקה ולמדתי כוחם וזכותם של אחינו בני ישראל מוסרי נפש על עמם". יש יותר מלחמה מזה? יש יותר יום כיפור מזה?

איור: שאול גרד

השנה החופשה המשפחתית של הקיץ הייתה מעין מבזק חדשות פורץ שגרה. יומיים זריזים שסגרנו רק כמה ימים לפני כן, ותוכניות טיול פתוחות ליוזמות מהשטח, כלומר מהילדים. זרמנו עם ההצעות של המתבגר שידע לאילו מעיינות שווה ללכת, והאמת? כל המלצה בול. טוב שהוא חורש את השטח בכל הזדמנות. את הטבילות במים והמנוסה מעקיצות הדבורים אווררנו בקצת מידע גאוגרפי וסיפורי מלחמה כי אי אפשר בלי. רמת הגולן מורכבת מכמה שכבות: ההתיישבות החלוצית שלה, שהלוואי שתכפיל את עצמה בקרוב; המפלים, הבריכות, מסלולי הטיולים היפהפיים וההיסטוריה הקדומה; והשכבה השלישית היא זו של מורשת הקרב.

רמת הגולן זרועה בהן, באגדרטאות. הן נמצאות בכל מקום. לפעמים זה תל עם טנקים או גבעה רווית בונקרים, לפעמים הר גבוה ומרשים שאפשר לראות ממנו לעומק סוריה, או משטח גדול ולידו סרט המספר על קרבות הבלימה. אבל הרמה מלאה גם באתרים קטנים יותר, שצריך לשים אליהם לב: מצבות אבן גדולות ממעטות במילים, שרק שביל אבנים קטן מספר שהן קיימות. ג'יפ תלוי על עמוד, או נגמ"ש שבליבו תאנה וארו. את אלה צריך לחפש כדי למצוא. בכל פעם שאני עולה לרמה, עולה בי הצורך להצדיע, לעמוד דום וללחוש תודה. הארץ הזאת, כולה, עלתה לנו בדמים מרובים. ברמת הגולן זה עדיין ניכר.

יש אנשים שבשבילם רמת הגולן היא הבית, הם גרים בה. יש כאלה שבשבילם היא ה־מקום לטיולי אביב וקיץ וגם חורף. ויש כאלה, גיליתי אותם בשנים האחרונות, שפשוט לא מסוגלים לעלות אליה. שבשבילם היא שדה קרב ומראות וקולות וריחות שהם לא רוצים להיזכר בהם. לא משנה כמה שנים עברו מאז, היא לא מקום לבלות בו.

תפילה ומלחמה

אנחנו בעיצומם של הימים הנוראים, שהם גם ימי סליחה ומחילה, ימי המלך בשדה. אבל לפני יובל שנים הגיעה מלחמת יום כיפור וחטפה את היום הקדוש מהציבור בישראל. שבביל רבים, רבים מדי, הוא הפך מיום של סליחה וכפרה, מיום של קשר בל ינותק בין העם לאביו שבשמיים, ליום של אבל ופחד וטראומה, ושאלות על המדינה והצבא ושאלות של אמונה. שבביל אחרים, שאצלם יום כיפור גם ככה לא היה יום מקודש, הפך היום הזה ליום זיכרון בלבד.

במשך שנים הצטערת על זה. כאב לי שהרדיו והתוכניות והספרים שיוצאים לאור מדי שנה מפרסמים פרטוקולים חדשים או ממוחזרים, מגלים עוד טפח מהמלחמה, מראיניים את האחים של הנופלים, את הלוחמים, מבכים את מה שהיה וזהו. הרגשתי שאין איוון. איפה יום כיפור הקדוש? אין לו מקום במרחב התקשורתי-ציבורי שלנו?

בשנים האחרונות זה מתחיל לאט לאט להישמע אחרת. העם מתקרב למסורת אבותיו והתקשורת הופכת צבעונית יותר בקצוות. בעקבות זאת צצות פה ושם תוכניות שעוסקות גם הן במשמעות הקדושה של היום, בסליחה ובמחילה ובכפרה. ויש מי שידע להתיר את שתי המשמעויות יחד. הרב חיים סבתו עשה זאת בספרו 'תיאום כוונות', וגם בדבריו שבאו אחר כך בכתב ובעל פה. בפתח ספרו 'לקראתי מצאתיך' העוסק בפרקי אמונה הוא כתב כך: "ביום שני, י"ב בתשרי, הוצבנו במארב בהר שיפון ליד המחצבה של נפאח. כל הטנקים סביבנו נפגעו, נשארו לבד. והמט"ק צועק: תותחן, אש! סבתו, אש! יורים עלינו! ואני רואה את הטנק הסורי מולי מכונן תותח. מי יוציא

**אלה יכולים להיות חברים מהעבודה
שמתגלים כמי שלחמו בחזית הצפונית
או הדרומית. לא כתוב להם על המצח
שום דבר, אבל הם אוצרים בליבם
מראות קשים ורעות נדירה וגם רגעי
אימה וחולשה, והם יכולים לספר
בבהירות על המחדלים ועל הכחדה,
על הכאבים ועל מסירות הנפש, על
הלכידות ועל האחדות**

תפצירו בהם לספר

מלחמת יום כיפור הייתה צונאמי שהשפיע על כל תחומי החיים של העם בישראל. היא הביאה לחוסר אמון במנהיגות הפוליטית ולרה-אורגניזציה בצבא, הולידה את ההתיישבות ביש"ע, הביאה לגל של ירידה מהארץ וגם לחזרה בתשובה. אבל לפני ואחרי הכול, היא הביאה איתה תחושת עצב ואבל עמוק, תחושת כישלון ותימהון. השיר העליז שנעמי שמר כתבה שמונה שנים קודם, 'החייל שלי חזר', נאסר להשמעה בגלל אלה שלא שבו. רבים מאלה שכן חזרו, לא דיברו. תחושות הכישלון, העצב והכאב שימשו אצלם בערבוביה ולא תמיד היה מי שיאמר להם: תודה רבה שהייתם שם, תודה שהייתם מוכנים לתת הכול, בזכותכם אנחנו כאן.

בחודשים האחרונים עברו האגדרטאות ברמת הגולן שיפוץ מסיבי. בסרטון של לשכת הפרסום הממשלתית, שמזמין את הציבור לסייר באתרי הקרבות, אומר אביב אלוש: "חמישים שנה עברו מאז רעדה האדמה תחת רגלינו, חמישים שנה מאז הביאה גבורתם של הלוחמים שלנו לניצחון במלחמת יום הכיפורים".

האירועים שיתקיימו בחסות צה"ל ומשרד הביטחון קיבלו את הכותרת "ניצחון הרוח". כן, שני הגופים משתמשים במושג ניצחון. האחד במושג הפיזי, הגאוגרפי, זה שמבטיח את קיומה של המדינה שלנו, והשני של רוח האדם, שהביס והבריח כוחות עוֹדֵפִים למרות שמחסני האמל"ח היו סגורים או חסרים והמודיעין שגוי. ניצחון מסירות הנפש של אלה שהטנק שלהם נפגע והם עלו על טנק אחר, שנפצעו וחזרו לשדה הקרב, שאיבדו חברים בידיים, שגידלו זקן כדי שאף אחד לא יראה את פניהם השרופות.

בשנים האחרונות אנחנו מגלים אותם לאט לאט. האיש מהפנצ'רייה שמחזיק בעסק תמונות מהמלחמה ומסכים לספר אם אתה לקוח מספיק עקשן. או חבורת ג'יפאים שנפגשת בכל פעם במקום אחר ומה שמאחד אותם הוא החודשים ההם שאחרי יום כיפור, או חברים מהעבודה שמתגלים כמי שלחמו בחזית הצפונית או הדרומית. לא כתוב להם על המצח שום דבר, אבל הם אוצרים בליבם מראות קשים ורעות נדירה וגם רגעי אימה וחולשה, והם יכולים לספר בבהירות על המחדלים ועל הפחד, על הכאבים ועל מסירות הנפש, על הלכידות ועל האחדות. הם מהלכים בינינו, החיילים של השטח והגנשים שספגו את הריקושטים משם. אלה ההורים והסבים והסבתות של כולנו. תאריך עגול הוא הזדמנות להפציר בהם לספר. הם יכולים ללמד אותנו על מסירות ונחישות, על תפילה והתמודדות. יודעים מה? אני בטוחה שתהיה בכך הכנה מצוינת ליום הכיפורים הבא עלינו לטובה. ●

קסם הפרווה

קינוחים נפלאים ממותגים אהובים

סארט שקדים
אלי ציון

שטראוס שמחה להציג עולם חדש של מתכוני פרווה נפלאים, ממותגים ואהובים שהופכים כל קינוח לחגיגה של טעמים.

טארט שקדים שעושה כבוד

כמות מנות:
טארט בגודל 24 ס"מ

רמת קושי:
בינוני

זמן הכנה:
שעתיים

אופן ההכנה:

- מכינים את הבצק: בקערת מיקסר עם וו גיטרה או במעבד מזון מניחים קמח, מרגרינה, אבקת סוכר ומלח ומעבדים יחד עד לקבלת תערובת פירורית.
- מוסיפים ביצה וממשיכים לערבב עד לקבלת בצק אחיד. אם הבצק יבש מדי מוסיפים 1-2 כפות מים קרים.
- עוטפים את הבצק בניילון נצמד ומעבירים לקירור במשך שעה.
- לאחר שהבצק התקרר מרדדים על משטח מקומח לעלה בעובי של כ-4 מ"מ. מרפדים את תבנית הטארט בבצק. דוקרים את בסיס הקלחית במזלג ומעבירים למקפיא למשך חצי שעה.
- מחממים תנור ל-180 מעלות. אופים את הבצק במשך 20 דקות עד להזהבה. מוציאים ומצננים.
- בינתיים מכינים את המלית: מניחים בקערה מייפל, סוכר חום, דבש, שמן וביצה וטורפים יחד עד לתערובת אחידה. מוסיפים לתערובת חלבה מפוררת ומערבבים.
- יוצקים את המלית על הפאי המצונן ומחזירים לתנור. אופים במשך 10 דקות עד להתייצבות ומוציאים.
- מפזרים על המלית את השקדים ומחזירים לתנור. אופים במשך כ-20-15 דקות עד שהשקדים מזהיבים.
- מיד כשהטארט המוכן יוצא מהתנור מזלפים עליו סירופ מייפל.

הטיפ שלי: מומלץ להגיש את הטארט כשהוא חמים לצד קצפת של יטבתה.

מצרכים:

לבצק:

- 2 כוסות + 2 כפות (300 גרם) קמח
- 200 גרם מרגרינה
- 100 גרם אבקת סוכר
- 1/4 כפית מלח
- ביצה L

למלית:

- 2 כפות דבש טבעי יד מרדכי
- 1/4 כוס סוכר חום
- כף שמן זית יד מרדכי
- ביצה M
- 200 גרם חלבה מפוררת
- 2 כוסות (200 גרם) מקלות שקדים מולבנים

לציפוי:

- 3/4 כוס סירופ מייפל טבעי יד מרדכי

אהבתם? כנסו לריגע מתוק וגלו עוד קינוחי פרווה מפתיעים ממוצרי שטראוס
www.regamatok-elite.co.il

אני לא יכול
לתרום,
אני לפני צום

עכשיו לא צריך מח עצם
צריך כסף

תורמים 180 ש"ח לפדיון כפרות,
הופכים דגימת מח עצם לשמישה
ומצילים חיים של עשרות חולים
שזקוקים להשתלה!

תרמו עכשיו! *2236 | ami.org.il

אביחיל פלד היה בחור ישיבה בן 19 שנקלע ביום כיפור
למוצב המזח, והאירוע הזה שינה את חייו. פלד, בעל עיטור
המופת שדמותו מככבת בסרט 'המזח', מספר לראשונה על
מלחמת הגבורה הבלתי אפשרית של הלוחמים, על הרגע
שבו כמעט נפרד מהעולם הזה, ועל ידו שנקטעה על ידי
שוביו המצרים על פי בקשתו

רבקי גולדפינגר // צילום: רבקה יפה

"את ההכרה הפנימית שחשנו באותה
לחימה, שריבונו של עולם איתך, לקחתי
הלאה לפציעה, לשבי וגם בהמשך לחיים
עצמם". אביחיל פלד

על הניסים ועל הגבורות

בחורים שהצטרפו לתפילה. היה בחור אחד מבני ברק, משה יצחק טובל, שביקש להתפלל את תפילת כל נדרי והתחזן בצורה מרגשת מאוד. בכלל, התפילות היו מרוממות. גם למחרת בבוקר נערכו התפילות כסדרן, מבלי לשער מה מתחולל באותם רגעים ממש רק כמה מאות מטרים מהם, מעבר לגבול. "בצהריים, בהפסקה שלקראת מנחה ונעילה, הלכתי לנוח בבונקר המגורים. הבונקר היה מין צינור ביוב גדול מתחת לפני האדמה, שמעליו מונחות שכבות אבנים קלועות ברשת, ומעל הכול מין תלולית עפר. מסביב למוצב היינו מוקפים במוקשים וגדרות תיל. בעצם חיינו בבונקר מתחת לאותה תלולית. בצהריים תפסנו תנומה לקראת המשך התפילה", הוא משחזר את השקט שלפני הסערה.

האומץ לצאת אל התופת

את השלווה במוצב קטעה בשעה אחת וארבעים פקודה דחופה על כוננות ספיגה. "הסבירו שאולי בקרוב תהיה הפגזה על המוצב. אנשים התחילו להתארגן. פתאום בחמישה לשתיים שמענו רעש אדיר של מטוסים שחגים נמוך מאוד מעלינו והתחילה הפגזה מסיבית". בהמשכה חטף המוצב הפגזה ארטילרית כבדה. "באותם רגעים אתה יושב בבונקר ורועד מפחד. אי אפשר לתאר את ההרגשה. אחד החיילים מהכוח הרגיל התחיל

ל המלחמה העקובה מדם ההיא אביחיל פלד (69) לא הרבה לדבר לאורך השנים. אבל כעת, חמישים שנה אחרי מלחמת יום הכיפורים, שבה חווה פלד את האירוע המכונן של חייו ובה גם זכה בעיטור המופת על התנהלותו בשדה קרב בלתי אפשרי, הוא נעתר לבקשה להתראיין ומגולל את סיפורו האישי. דמותו של פלד מככבת בימים אלה בסרט 'המזח' שמוצג באקרנים, ובסדרת המשך שעולה בערוץ כאן 11.

היה זה ערב יום הכיפורים תשל"ד (1973) כאשר פלד בן ה-19 הגיע אל מוצב המזח, המעוז הדרומי ביותר בקו בר לב שבתעלת סואץ. פלד, תלמיד ישיבת ההסדר שעלבים, נשלח למוצב על ידי הרבנות הצבאית שפנתה לבחורי ישיבה בבקשה לתפעל את חגי תשרי בבסיסי צה"ל השונים. "הגעתי לשם יחד עם חבר מהישיבה לארגון מניינים. במוצב היו כ-25 חיילים - כמה לוחמים וכל מיני אנשי שירותים: אפסנאי, חובש, טבח ועוד. הכול היה נורא שלו ופסטורלי. שקט מדברי כזה".

באותם ימים החלו דיבורים על מתיחות בגבול המצרי. "היו כמה כותרות שדיווחו על מתח מסוים בגבול. אנחנו התעסקנו בהכנות לתפילות יום הכיפורים".

היום הקדוש החל בנחת. "היה יותר ממניין

ע

"תיבת התחמושת שלפניי נפגעת והעמדה כולה מתפוצצת. אני פגוע בכלג הגוף העליון, שרוע על הקרקע. מתחיל לזעוק 'שמע ישראל', אבל מפסיק באמצע כי אני תבין שאני רוצה לחיות ו'שמע ישראל' אומר יהודי לקראת מותו. אז אני שוכב פצוע כולי וצועק: 'השם הוא האלוקים'. בשארית כוחותיי אני מתרומם ונחבט בתעלת הקשר ונופל ושוב מגייס כוחות, זועק שוב 'השם הוא האלוקים', עד שאני מחלץ את עצמי לחצר המוצב"

לעשות. הוא אמר: צא החוצה וחלק ארגזי תחמושת לעמדות".

איך העזת לצאת החוצה לתופת?

"קודם כול, קיבלתי פקודה. חוץ מזה, רציתי לתת יד בלחימה. הבנתי שאנחנו נלחמים על החיים ואתה חייב לצאת לאש ולעשות מה שאתה יכול מול האויב. באותם רגעים אמרתי לעצמי: אם צריך, אמסור את נפשי. ואני חושב שמסירות הנפש הזאת חיזקה אותי. אתה הולך בין פצצות ויריות ואתה ממוקד מטרה לעשות את מה שמוטל עליך. אתה לא אתה. אתה נמצא בסיטואציה שונה לגמרי ממה שהכרת עד אז", הוא מנסה להסביר מאין שאב ברגעים ההם את תעצומות הנפש. "אי אפשר לא לפחד בסיטואציה כזאת, אבל כולם מגייסים כוחות מהנשמה היהודית שלהם. לכל אחד יש גרעין יהודי פנימי שעוזר לו למסור את הנפש ולהילחם בכל הכוח".

בבונקר פגש פלד את מפקד המוצב, סגן דודו תורג'מן, והצטרף אליו. "תוך כדי תנועה הוא לימד אותי לזרוק רימונים. כמה חיילים מצרים כבר הצליחו לעלות על הגדה הישראלית ונאחזו בתחתית המתלול של

לככות בחרדה. מצאתי את עצמי מנסה להרגיע אותו. למדתי מזה שיעור גדול, שפחד הוא רגש, וכשאתה מדבר על הרגש זה עוזר גם לך. יצאתי טיפה החוצה וכל היופי של עיצומו של היום הקדוש נעלם כלא היה. הכול מסביב היה עשן וריח חריף של אבק שריפה". אש כבדה נורתה על המוצב מהצד המצרי של התעלה, אך החיילים זינקו לעמדות וניהלו לוחמה עיקשת. במהלך הקרבות הקשים באזור הצטרפו למוצב כמה אנשי שריון, חלקם פצועים שטופלו בתאג"ד - תחנת האיסוף הגדודית, האחראית על הטיפול הרפואי. בעקבות זאת עלה מניין החיילים במוצב ל-42. לפתע זוהתה תנועה ערה בתעלה. הקומנדו המצרי החל בצליחה המונית לעבר הגדה הישראלית. עשרות סירות עמוסות בחמושים מצרים התקדמו לכיוונם. בתגובה פתחו חיילי המוצב בירי מסיבי. גם פלד, למרות שלא הוכשר כלוחם, החליט לעשות מעשה ולהילחם לצד חבריו. "בזמן ההפגזה ישבתי בבונקר בלי לדעת מה לעשות. הייתי בסך הכול טוראי שעבר טירונות בסיסית. באיזשהו שלב הגיע הסמל ושאלתי אותו מה אני יכול

העמדה שלנו. שמעתי את הצרחות שלהם: 'אטבח אליהוד'. הרגשה קשה. זרקנו במהירות רימון אחרי רימון לכיוון שלהם. אחרי כמה דקות של קרב סוער הם השתתקו. אבל ידענו שזה לא סוף פסוק, כי היו עוד אלפי מצרים מסביבנו. אני זוכר שתוך כדי הקרב עף רסיס גדול וננעץ בשקי החול ביני ובין דודו, וצחקנו בינינו מי ייקח אותו למזכרת. עדיין לא חלחלה בנו התודעה שזו ממש מלחמה".

לפתע נקרא דודו לעזרה בהולה בעמדה העילית. "אני נשארת בעמדה ודודו רץ לעזור לחברים. המצרים כבר כמעט הצליחו להיכנס משם פנימה למוצב. הראשון שעמד ונלחם היה טובל, הבחור שרק אתמול היה החזן בכל נדרי. דודו עמד צמוד אליו ואריה דודו עמדו מעט מאחור. לפתע נזרק פנימה רימון, התגלגל והתפוצץ בעוצמה. ארבעתם נפצעו. טובל קיבל את עיקר הרסיסים. דודו נפצע ברגליים. מיד הגיעה תגבורת והצליחו איכשהו להדוף את המצרים משם". את הפצועים גררו לתאג"ד ושם הרופא ד"ר נחום ורבין נלחם על חייו של טובל, אך הפציעות הקשות הכריעו אותו והוא מת מפצעיו. "כל הזמן הזה הסירות של המצרים בתעלה מנסות לדחור פנימה. כך שעות על גבי שעות של לוחמה עיקשת מולם ואנחנו תוך כדי צום. את הצום שברתי בלילה עם בקבוק קולה קטן שהיה במטבח".

תוך כדי הקרבות, ברגע של גילוי לב, התעניין אחד החברים מאין פלד שואב כוחות. "הוא שאל אותי מאיפה הרוגע שלי בסיטואציה כל כך איומה, כשכל המוצב מופגז ככה. יותר ממה שהסברתי לו הסברתי לעצמי שאני שואב את הביטחון מהידיעה שאני נמצא עם ריבונו של עולם. אותו בחור אמר לי: כשאני אצא מפה אני אניח תפילין. זה היה רגע של אמת פנימית עמוקה. בשגרה יש לבני האדם כל מיני מגננות שהן לבוש חיצוני, אבל במלחמה אתה חשוף לגמרי. אתה

מרגיש את ריבונו של עולם איתך. את ההכרה הפנימית הזאת לקחתי הלאה לפציעה, לשבי וגם בהמשך לחיים עצמם. ידיעה שיש על מי להישען".

מאבק על כל נשימה

שעת ערב, הלוחמה נמשכת ללא הרף. המוצבים האחרים בתעלה נכבשים בזה אחר זה. "יש ניסיונות של המצרים לדחור אלינו לעמדה. הם כבר נאחזים בעמדות מסביבנו. אנחנו מוקפים מצרים ומבינים שהמצב ממש לא טוב. אנחנו נצורים".

הטבעת סביבכם מתהדקת, זו נשמעת סיטואציה בלתי אפשרית.

"החבר'ה נלחמו בכל הכוח. היו חיילים שנפצעו, נחבשו בתאג"ד ורצו שוב החוצה להסתער. האנשים תפקדו בצורה מדהימה. אתה מבין שזה להיות או לחדול", הוא מציין. "נכון, היו גם יחידים שנכנעו לעצמם ונכנסו לפאניקה, אבל בסיטואציה כזאת זה לגיטימי ואפשר לומר שרוח הגבורה וההקרבה במוצב היו לעילא ולעילא".

אחרי שלושה ימים ושלושה לילות של לחימה רצופה, כמעט בלי שינה, מצא פלד את עצמו מותש וחש כי הוא מוכרח להניח את ראשו לכמה רגעים. "הייתי חייב לעצום עיניים. אני מבקש מהחובש שהיה איתי לתפוס תנומה קלה ושיעיר אותי ברגע שהוא שומע איזה רעש באזור. אני לא יודע כמה זמן ישנתי, אבל הוא העיר אותי פתאום. קמתי במהירות לכיוון המקלע ובאותה שנייה אני רואה הבזק של פצצת אר-פיג"י שעפה לכיוון שלי, פוגעת בדופן העמדה ומעיפה רסיסים לכל עבר. נפגעתי בעיניים. צרחתי לו שידיע לחברים שעולים עלינו. הוא רץ ואני שם לבד, לא רואה, ויורה לכיוון שהערכתני ששם המצרים אמורים להיות".

ואז, באלפית שנייה, פלד הבחין בכדור אש נוסף שעף לכיוונו. "אינטואיטיבית אני מרים את הידיים להגן על הפנים שלי והפעם תיבת התחמושת שלפניי נפגעת והעמדה כולה מתפוצצת. אני פגוע בכלג הגוף העליון, שרוע על הקרקע. מתחיל לזעוק 'שמע ישראל', אבל מפסיק באמצע כי אני מבין שאני רוצה לחיות ו'שמע ישראל' אומר יהודי לקראת מותו. אז אני שוכב פצוע כולי וצועק: 'השם הוא האלוקים'. אני אומר את זה בכל תעצומות הנפש שאפשר לגייס ברגע הזה שאתה בין חיים למוות. הידיים שלי מרוסקות, אני מדמם, לא רואה, והצוואר שלי מלא ברסיסים. בשארית כוחותיי אני מתרומם ונחבט בתעלת הקשר ונופל ושוב מגייס כוחות, זועק שוב 'השם הוא האלוקים' ומתרומם וככה שוב ושוב, עד שאני מחלץ את עצמי לחצר המוצב".

פלד צעק לעזרה ואחד החיילים שמע, הרים אותו על הידיים ורץ לתאג"ד. "באותם רגעים אני בהכרה מלאה. היו לי כאבים עצומים בידים". פלד הושכב על אלונקה כשלפתע חלה הידרדרות במצבו והוא חש במצוקה נשימתית חריפה. "הרגשתי שאני לא מצליח לנשום. לאט לאט הקנה צר יותר ויותר. אני נלחם על כל נשימה. הבנתי שעוד רגע אני עובר לעולם הבא".

מה הרגשתי?

"אני מרגיש שכל יצר החיים שהקב"ה נטע בתוכי מתומצת לאותה נשימה

צילום: רפודורקויה דובר צהל

"יצאנו מהמוצב בתוך סיטואציה שנכפתה עלינו במלחמה, אבל בראש מורם". לוחמי מוצב המזח מובלים אל השבי המצרי

וַחַתּוֹם לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתְךָ

"יְהִי רָצוֹן... שְׁתֵּא שָׁנָה זוֹ...
שָׁנָה שֶׁלֹּא תִפֹּל אִשָּׁה פְּרִי בְטָנָה"

זֶה הַפֶּסֶס יֵלֵךְ לְעֵדָקָה

ועוד ילד יוולד לחיים טובים ולשלום

לתרומה סרוק

אפרת | פדיון כפרות בהידור

אגודה למתן יעוץ וסיוע לנשים הרות במצוקה (ע"ר) | *3042 | www.efrat.org.il

"רואה חשיבות להביא את האני מאמין שלנו לתוך הסיפור". דמותו של פלד מתוך הסרט 'המזח'

אחרונה. נאבקתי על כל נשימה. הבנתי שהמאבק הזה לנשום הולך לקראת הסוף ושאני אוטוטו עובר ממצב של חיים למצב אחר. הנשימה האחרונה כבר צרה מאוד ואתה עובר לעולם שכולו טוב". פלד מתאר כיצד חווה מוות קליני ברגעים הגורליים ההם. "פתאום ראיתי את הדרך למעלה, כשלפניי אור גדול ונפלא. בראייה של העולם הזה העיניים מוגבלות, אבל שם אתה חש את זה בכל נשמתך, זה משהו אחר לגמרי ממה שאתה יודע. זה אור שלא רואים אותו בכלים גשמיים. אתה מרגיש תענוג עילאי. הייתי במצב שאין לי שום יכולת לתאר אותו. אני מבין שמה שאני רואה זה את אלוקים. אני מרגיש אותו".

באותה העת ממש ראה ד"ר ורבין את פלד מאבד הכרה ומת והחליט להילחם על חייו. בפעולה כירורגית מהירה, בתנאים לא תנאים, הוא ביצע בצווארו ניתוח פיוס קנה (טרכאוסטומיה) ליצירת פתח אוויר בקנה הנשימה, ובכך למעשה הציל את חייו. "אחרי כמה זמן חזרתי לנשום. לטענתו של ורבין לא מובן לו כרופא איך הצלחתי לחזור לנשום, אחרי זמן הרבה מעבר לסביר. הוא מדבר על רפואה אבל אנחנו מדברים על נס. ניסים קרו שם כל הזמן", הוא מדגיש.

ככל שנקפו השעות התמלא התאג"ד בעוד ועוד פצועים ברמות פציעה שונות. את פלד השכיבו באלונקה בפתח החדר, כדי שיוכה במעט אוויר. מלאי התרופות והתחבושות הלך ואול. "רציתי לדעת אם אני עיוור. חשבתי לעצמי 'עיוור חשוב כמת'. הסירו לי את התחבושות ואיכשהו הצלחתי לראות מטושטש". פלד לחש בהתרגשות לחברו: "דודו, אני רואה", ומיד עברה הבשורה בקשר הפנימי של המוצב: "פלד רואה. פלד רואה". "בגלל שהמיטה שלי הייתה צמודה לחמ"ל, שמעתי את הקשר ושמעתי את השמחה הגדולה של כולם על הראייה שלי. התרגשתי מאחוות הלוחמים. שותפות הגורל הזאת של אחים בדם ובנפש הייתה בשבילי שיעור גדול. הבנתי שזה לא משנה שמאל, ימין, דתיים, חילונים, בפנים אנחנו עם אחד".

זה תקף גם בימינו?

"בוודאי. אתה לא נותן לדברים שוליים וחיצוניים, שהם לא רלוונטיים, להיכנס בינך وبين הידיעה המהותית הזאת שכולנו אחים, עם גורל משותף אחד. זו אחווה שאסור ואי אפשר לוותר עליה".

אפס תבוסתנות וייאוש

במשך ארבעה ימים שכב פלד בתאג"ד כשהוא מתייסר מכאבים. בתחילה התחנן למשכך כאבים, אבל הרופא הסביר בצער שמלאי המורפיום והתחבושות אזל. "הרופא מסביר לי והולך הצידה ובזווית העין אני רואה את הגב שלו רוטט מבכי. באותו רגע החלטתי שאני בעזרת ה' מלמד את עצמי לחיות עם הפציעה ומתגבר על הכאבים, ויהי מה".

אבל המצב שלך היה קשה מאוד.

"מסתבר שאפשר לשלוט אפילו על כאבים כאלה, בחסדי ה'. אני לא מבין איך, אבל עובדה שהצלחתי להיות עם ידיים מרוסקות וכאבים איומים עוד כמה ימים בהכרה מלאה. מאותו רגע ידעתי שאני צריך לשרוד. הבנתי שאני צריך להכניס נוזלים לגוף וביקשתי שייתנו לי את המיץ מקופסת השימורים של האפונה".

בחוץ הקרבות נמשכו והחיילים מצליחים בכוחם הדל להסיג את החיילים המצרים פעם אחר פעם, אבל אט אט חודרת ההכרה שזה רק עניין של זמן עד לנפילת המוצב. שוב ושוב הם מתחננים לסיוע צבאי, אבל כוחות ההצלה מהאוויר ומהיבשה לא צולחים. גם ניסיון חילוץ דרך הים נוחל כישלון. "אני שוכב ליד החמ"ל ושומע את הקשר. שומע שמדווחים על כך שמלאי התחמושת והציוד הרפואי אוזל והם מתחננים לחילוץ, והתשובות: תמתינו בבקשה עוד כמה קטנות. אנחנו בודקים. ואתה חי מתשדורת לתשדורת ומתקווה לתקווה".

איך לא מרימים ידיים?

"זאת לא אופציה. כל מי שהיה במוצב עשה את התפקיד שלו במקסימום. המפקדים והלוחמים נלחמו בכל הכוח, נחום הרופא היה עסוק בלהציל חיים ולהרגיע את האנשים. זה דבר גדול ועצום שהתקבצו אנשים כאלה עוצמתיים וכל אחד עשה את העבודה שלו באופן מעורר השראה. כל אחד הביא את עצמו במאת האחוזים, וממילא כולנו יחד היינו במקום אחר. לא הייתה שם שום תחושה של תבוסתנות או ייאוש", הוא מדגיש.

כאשר הימים חולפים והחילוץ שמובטח מתעכב מלהגיע, מכה בהם ההבנה שהסיכוי לצאת בחיים הופך אפסי. "המוצב היה מכותר בכוח מצרי עצום. לא הייתה לנו שום דרך להתפנות מהמוצב. היינו לבדנו לכל אורך התעלה. עד שד"ר נחום - שהבין שבלי טיפול ותרופות אנשים יתחילו למות לו - העלה את הרעיון של כניעה מסודרת דרך הצלב האדום".

מה הייתה התגובה לרעיון?

"בהתחלה אף אחד לא הסכים לקבל את זה. סגן שלמה ארדינסט, שהמשיך לנהל את הלחימה בנחישות, הדף את הרעיון להיכנע. אנחנו צבא ההגנה לישראל ואנחנו נלחמים, וככה באמת נכון לפעול במלחמה. מחשבה להיכנע לא עוברת בנחלה רגיל", הוא מבקש לחדד את מורכבות הדילמה. "ברור שחייל צריך להילחם, אבל זו הייתה מציאות חריגה מאוד. נלחמנו במשך שמונה ימים נגד כל הסיכויים. המוצבים לידנו נפלו ואנחנו עדיין נלחמים והודפים את המצרים, אבל יחד עם זאת הבנו ששום חילוץ לא יבוא בזמן הקרוב. הנשק אזל. זה כבר לא המצב שהיה ביום הראשון או השני ללחימה", הוא מסביר. "בהמשך הגיעה הפקודה ברשת ללכת לשבי במקרה שלא נוכל להחזיק יותר מעמד, וההחלטה התקבלה. אתה משקלל את המצב

כפי שהוא. אתה בחיים, אתה מוקף באלפי מצרים, עד מתי תחזיק מעמד? אז תילחם עוד כמה שעות ותמות, מה הרווח? אין שום סיבה לעשות מצדה".

אולי העניין הוא לא לערער את רוח הלחימה בשאר העמדות?

"אין כבר עמדות מסביב. כל המוצבים בתעלה כבר נכבשו בידי המצרים", הוא שב ומדגיש. "בשלב הזה אנחנו מכותרים באויב מכל עבר ואין לנו אמל"ח או סיכוי לתגבורת והסיפור די מוכרע. יש פקודה להיכנע ויש את ערך קדושת החיים. אתה לא יודע מה יהיה בשבי, אבל להמשיך ככה באופן הזה זאת התאבדות ודאית. אז הבחירה הייתה לשרוד ולשמור על החיים". לאחר שהתקבלה במוצב ההכרעה הדרמטית החלו ההכנות ליציאה לשבי, השמדת מפות ומסמכים צה"ליים מסווגים, פירוק הנשק והתחמושת והתארגנות אישית. "הבנו שאנחנו צריכים לצאת בגאווה ושללא ניראה שבורים ומוכים. שטפנו קצת את עצמנו ומי שיכול החליף למדים נקיים. אני ביקשתי שישטפו לי את הפנים".

האיפוק הפך למתקפת עינויים

ב־13 באוקטובר 1973 נפל מוצב המזח בידי המצרים ו־37 חיילים הובלו לשבי. יחד עימם הועברו חמש גופות החיילים שנהרגו. בשעת צהריים חצו החיילים את התעלה בנוכחות נציגי הצלב האדום ואמצעי תקשורת מכל העולם. "המצרים רצו תמונת ניצחון והזמינו תקשורת מכל העולם. בשבילנו הצילומים האלה היו ביטוח חיים. אחת התמונות

שנחקקה בתודעה והפכה לסמל הייתה התמונה של חברי הלל אונסדורפר ז"ל, נושא בגאון את ספר התורה בראש המחנה בדרך לשבי".

למרות מצבו הקשה, התעקש פלד לצעוד לשבי המצרי על שתי רגליו. "החברים התארגנו לקחת אותי באלונקה אבל לא הסכמתי. לא רציתי שתהיה תמונה של מסכנות. יצאנו מהמוצב חיילים זקופים בצבא ההגנה לישראל בתוך סיטואציה שנכפתה עלינו במלחמה, אבל בראש מורם. אני לא מבין איך הצלחתי לרדת מהמוצב בתלולית החול. שני חברי'ה תמכו בי, אחר כך נכנסתי לסירה של המצרים שכבר חיכתה בצד שלנו".

מה מרגישים באותם רגעים?

"פחד משתק. אין לך מושג לקראת מה אתה הולך, מה זה שבי. אף אחד לא דיבר. הייתה ניגודיות מצמררת בין מה שהרגשנו באותו זמן ובין הרעש של פכפוך המים בחתירה בתוך התעלה. אתה עם המחשבות שלך. כשהסירה מגיעה לגדה המצרית יש המולה גדולה של צלמים. מרכזים אותנו ואני מונח על אלונקה ומועבר באמבולנס לכלא".

קבלת הפנים המאופקת של המצרים מול המצלמות התהפכה מיד עם עזיבתן. מהר מאוד חשו כולם את השנאה והעוינות של המצרים לחיילים הישראלים. לאורך הימים בשבי הם עברו עינויים קשים, השפלות ומכות. "הפצועים הופרדו מיתר החברי'ה", הוא משחזר את רגעי האימה. "השובים צרחו עלינו והיכו אותנו. אני הייתי הראשון שהוכנס לחדר הפצועים. כשדודו, שנפצע ברגל, נכנס לחדר עם עיניים קשורות, הוא

"אני מרגיש שבסיפור של מוצב המזח צריך לדבר על ריבונו של עולם, צריך לדבר על הניסים שקרו שם, צריך לדבר על תובנות של מה זה להיות חייל ומה זאת מסירות נפש. נכון שאני מופיע בסרט ובסדרה אבל זה ממש לא רק אני אלא כולם כולם יחד, כל אחד במקום שלו, בעשייה שלו ובאיך שהוא ראה את המלחמה. כולנו מנציחים את המוצב ואת המורשת, וזו המתנה שאנחנו מעבירים לדור הבא"

חול המועד
סוכות
ראשון-רביעי
טז-יט תשרי
1 - 4 / 10

סוכות ישראל

אשכולות וקק"ל

טיולים ופעילויות **לכל המשפחה**
מהגולן ועד הנגב

סיורי ערב
18:00 - 21:00

סיורי יום

שעות הפעילות: 10:00-13:00, 13:30-16:30

ירושלים

**רכס שיירות
בדרך אל העיר**

בהדרכת בית ספר שדה שער הגיא

**'קול ברמה נשמע'
נבי סמואל**

בהדרכת מרכז סיור ולימוד ראשית ירושלים

טבע ירושלמי

בהדרכת מרכז סיור ולימוד עיר דוד

האלון הבודד

פעילות משפחתית - חדר בריחה
בהדרכת מרכז תודעה ידע המקדש

מרכז

יער חולדה

בהדרכת מדריכי אשכולות

**עולים בשביל המים
לירושלים - פארק קנדה**

בהדרכת מרכז סיור ולימוד בשבילוד

מזכרת בתיה

בהדרכת מרכז סיור ולימוד
ציוני דרך מזכרת בתיה

יער אום צפא

בהדרכת מרכז סיור ולימוד הרי גופנא

בורות ובארות בשפלת יהודה

בהדרכת מרכז סיור ולימוד מדרשת הדרום

שפלת יהודה - חורבת מדרס

בהדרכת מדרשת חברון

צפון

גשרים תלויים בפארק נשר

בהדרכת מרכז סיור ולימוד גליל

מצפה עומרי טל ויער מבוא חמה

בהדרכת מדרשת הגולן

רמת הנדיב

בהדרכת מרכז סיור ולימוד בשבילינו

עמק התכלת ומצודת בירה

בהדרכת מרכז סיור ולימוד אורות הגליל

פארק אדמית מערות קשת

בהדרכת מדריכי אשכולות

בעקבות המערה, והמעין (פקיעין)

בהדרכת מרכז סיור ולימוד

מורשת הגליל העליון

מתלול עמינדב

בהדרכת מרכז סיור ולימוד גלבוע מעיינות

פארק ארץ המעינות החדש

בהדרכת מרכז סיור ולימוד בקעת הירדן

דרום

אגם ירוחם

בהדרכת מרכז סיור ולימוד ביחד ירוחם

חניון הרועה ונחל חווארים

בהדרכת מרכז סיור ולימוד בית מוריה

יער המלאכים - חבל לכיש

בהדרכת מדריכי אשכולות

יער להב

בהדרכת מדריכי אשכולות

אנדרטת חטיבת הנגב

בהדרכת מרכז סיור ולימוד בית מוריה

זכרון יעקב - מושבת הברון

בהדרכת מרכז סיור ולימוד בשבילנו

נחלאות ירושלים

בהדרכת מרכז סיור ולימוד בשבילוד

מזכרת בתיה

בהדרכת מרכז סיור ולימוד
ציוני דרך מזכרת בתיה

מתחם התחנה הראשונה

ומשכנות שאננים

בהדרכת מרכז סיור ולימוד עיר דוד

סוכות בסמטאות (צפת)

בהדרכת מרכז סיור ולימוד אורות הגליל

תל אביב הקטנה - שביל העצמאות

בהדרכת מדרשת חברון

ספארי לילה - בקעת הירדן

בהדרכת מרכז סיור ולימוד בקעה

יער המלאכים - חבל לכיש

בהדרכת מדריכי אשכולות

יער צרעה

בהדרכת מדריכי אשכולות

בעלת
10
למשתתף!

לפרטים והרשמה:

www.eshkolot.org

053-4683128 | 08-6630030

‘שמחה’, לזכרו של שמחה הולצברג ז”ל, אבי הפצועים. “ביקשנו להמשיך את דרכו של שמחה ולהיות שם בשביל פצועי צה”ל, ללוות פצועים מבחינה משפטית ומורלית. הרגשנו שהיה חוסר גדול באנשים שעברו את הסיטואציה של הפציעה ויהיו שם בשביל פצועים אחרים. ברגע שאתה נפצע אתה חושב שנגמרו לך החיים, אבל זה לא נכון. אתה בעצם מקבל קומה נוספת בחיים שלך. ככה כדאי וראוי להתייחס לפציעה”, הוא מחדש. העמותה פעלה במשך עשור.

50 שנה אחרי המלחמה, כשאתה רואה תמונות וסרטונים מהשבי וממעמד החזרה לישראל, מה אתה חושב על אותו בחור צעיר בן 19 קטוע יד שעבר כל כך הרבה?

“התמונות האלה הן עדות לניסיונות שעברתי בחסדי ה’. אלו תמונות חיי וזה מרגש. זכיתי להיות שם. עברתי תופת ושרדתי ואני פה ברוך ה’ חי חיים מלאים, עם משפחה, אישה וילדים ונכדים ורק טוב. הקב”ה איתי. זו מתנה ענקית לעבור אתגרים בחיים ובחסדי ה’ לצלוח אותם. אני מסתכל על כל זה כמתנה”.

עברת חוויה מטלטלת, חזרת משובי, נפצעת קשה. לא חווית תופעות של פוסט־טראומה?
“אני מניח שיש לי אי אלו שריטות”, הוא משיב בכנות, “אבל אני משתדל לא לתת להן ממשות. אני בוחר לא לתת להן יותר מדי נוכחות בחיים שלי”.

אתה יכול לתת דוגמה להתמודדות?
“אם אני נכנס למסעדה, אני מיד בודק איפה אני יושב ומה אפשרויות המילוט. אני נמצא במקומות כאלה, אבל אני לא נותן להם לשלוט בי ובחיים שלי. יש כל מיני התמודדויות פנימיות שאני דואג לא לתת להן נוכחות. תשאלי את הילדים שלי איך הם הגיבו כשראו את הסרט ‘המזוח’. הם אמרו בפליאה: אבא, לא ידענו מה עבר עליך. לא בגלל שלא סיפרתי להם, אלא בגלל שרציתי שיחיו חיים רגילים. אני חילקתי סוכריות בבית הכנסת בגיל צעיר, כדי שהחברים של הילדים שלי בגן יוכלו להגיע אליי בלי פחד לקבל סוכרייה ולראות שהכול טבעי ושלא יגידו לילדים שלי: יואו, לאבא שלכם אין יד. חייתי מתוך ידיעה מושכלת להעניק לילדים שלי חיים טובים ורגילים”.

על בסיס סיפורו של מוצב המזח יצא בימים אלו סרט דרמת מלחמה ישראלי בשם ‘המזח’. את הסרט כתב ואף ביים ליאור חפץ. כמו כן, בחודש הקרוב תעלה ‘המזח’ כסדרה בת חמישה פרקים בכאן 11. השחקן אמיר טסלר מגלם בכישרון את דמותו של פלד. “הבמאי ליאור חפץ עבד על הסיפור הזה כמעט תשע שנים. כשהוא הגיע אליי, כשם שהגיע לכל החברים במוצב, בראש שלו כבר היה ברור שהוא הולך לחקור ולבנות מחלקי הפאזל תמונה מלאה. דיברתי איתו כי יש חשיבות להביא את האני מאמין שלך לתוך התמונה המלאה. אני מרגיש שבסיפור של מוצב המזח צריך לדבר על ריבונו של עולם, צריך לדבר על הניסים שקרו שם, צריך לדבר על תובנות של מה זה להיות חייל ומה זאת מסירות נפש”.

מה זה עושה לך לראות את דמותך בסרט ובסדרה?

“נכון שאני מופיע בסרט ובסדרה, אבל זה ממש לא רק אני אלא כולם כולם יחד, כל אחד במקום שלו, בעשייה שלו ובאיך שהוא ראה את המלחמה, וכל התמונות הללו נרקמו לסיפור אחד גדול. כולנו מנציחים את המוצב ואת המורשת, וזו המתנה שאנחנו מעבירים לדור הבא.” ●

אבל אפשר היה להסתכל קדימה”.
ומה החזיק אותך נפשית בשבי?

“האמונה. הידיעה שאני עם ריבונו של עולם. בשבי אתה לא חושב על המשפחה וההורים. זה אסור. אם תחשוב עליהם, זה יפגע במורל שלך ובחוסן הנפשי שלך. הייתי במצב פיזי ירוד, רויתי 16 קילו. כולי הייתי מרוכז בלשרוד את הדקה הקרובה. אתה חי מיום ליום עם הימצאות של ה’ איתך. אתה והוא שם ביחד”.

הימים חולפים, שבוע ועוד שבוע, לא חששת שבארץ שכחו אתכם?

“מדי פעם נכנס לתא שלנו מנקה שהיה אסיר בכלא המצרי, והוא סיפר לנו ששר החוץ האמריקני נמצא בביקור בקהיר. הבנו שמושהו קורה. כל הזמן הייתה לנו תקווה. אני זוכר איך באחד הלילות שמעתי יריות בכלא וחשבתי שאולי הקומנדו הישראלי בא לחלץ אותנו. היו כל הזמן מחשבות ותקוות, וגם כאן כיוונו שיש הסכם שנרקם ואוטו נחזור הביתה. ובאמת כמה ימים אחר כך הגיע לכלא אדם בכיר שהודיע לנו: מחר אתם חוזרים הביתה”.

איך הגבתם?
“התחלנו לרקוד ולשמוח. אחד החברים אמר: תיזהרו, זה תרגיל פסיכולוגי. הם רוצים לשבור אותנו. אבל זו שמחה גואה שאי אפשר להשתלט עליה. למחרת קשרו לנו את הידיים ואוטובוס לקח אותנו לשדה התעופה”.

“מסתכל על כל מה שעברתי כמתנה”

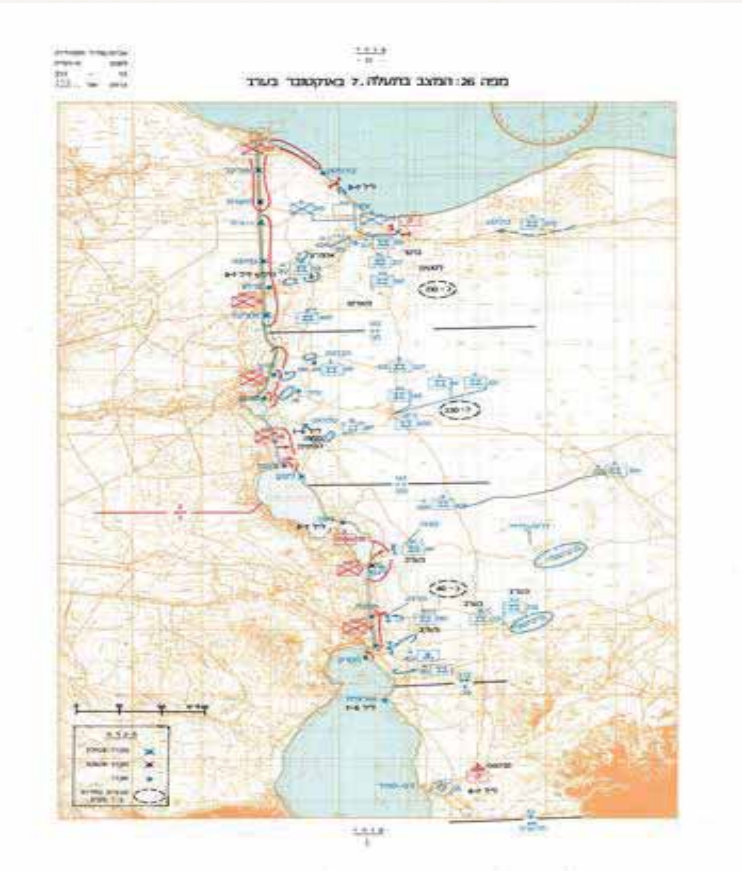
אחרי חמישה שבועות בשבי הוחזרו החיילים ארצה. משדה התעופה העבירו את החיילים לבית החולים תל השומר להשגחה וטיפול. “חששנו מהחזרה לארץ. כשנפלנו בשבי התחושה שלנו הייתה של כניעה וכישלון, אבל כשראינו את עם ישראל יוצא מגדרו וכולם מקבלים את פנינו בשמחה - זה הוריד מאיתנו את תחושת הביזיון. ראש הממשלה גולדה מאיר, שר הביטחון משה דיין והרמטכ”ל הגיעו לבקר אותנו. עם ישראל שמח שחזרנו”.

היו לכם ייסורי מצפון שנפלתם בשבי?
“בוודאי. למרות שידעתי בפירוש שזה מה שהיינו צריכים לעשות, כשאתה רואה את המצרים נכנסים זו תחושה צורבת של כישלון”.

בארץ הוא נכנס לתהליך שיקומי ארוך, “כדי להציל את מה שאפשר. עברתי ניתוחים להוצאת רסיסים מהגוף וטיפולים בעיניים שנפגעו. גם ניתוחים ביד שמאל שנותרה משותקת חלקית, כדי להצליח להשמיש אותה ככל האפשר”. כמעט חצי שנה היה בשיקום אינטנסיבי, ולאחריו טס לארצות הברית להמשך המאמץ להשבת היד שנותרה לתפקוד מקסימלי. כששב ארצה הוא החליט ללמוד באוניברסיטת בר אילן לימודי משפטים, ובסיומם פתח וניהל משרד עורכי דין מצליח. מיד כשסיים את לימודי המשפטים נישא לפנינה והם קבעו את ביתם בקרני שומרון. הם נשואים מזה 44 שנים ולהם ארבעה ילדים.

שלוש שנים לאחר המלחמה הוענק לפלד עיטור המופת על כי “למרות פציעתו הקשה המשיך לשמש דוגמה בהתנהגותו לכל חיילי המעוז”. עוד נכתב בנימוקי האות: “במעשיו אלה גילה רוח התנדבות, אומץ לב ודוגמה אישית למופת”.

זהותו כפצוע מלחמה מלווה אותו עד היום. בשנת 1994 ייסד יחד עם כמה מחבריו את עמותת

“למרות שאני לחצתי על הרופאים המצרים לבצע את הכריתה, בסוף אני בחור צעיר בן 19 שמאבד איבר מהגוף שלו וזה לא קל. אמרתי ליד שלי: תודה רבה ששירת אותי בנאמנות 19 שנה. אני זוכר את המבט של הרופאים המצרים, מבט של הערכה ואנושיות לחייל היהודי. זה היה לי שווה כל הון שבעולם”

וכמה שיותר מהר. ניסיתי לשכנע את הסוהרים המצרים לעשות את זה, אבל הם זלזלו ולא התייחסו ברצינות”.

רק לאחר כמעט שלושה שבועות בכלא, פלד נלקח בוקר אחד לחדר הטיפולים. “הם משכיבים אותי על מיטה. נכנסים רופאים מצרים, מסתכלים על היד ואחד מהם מסמן את מקום הקטיעה. הייתי נרגש. ביקשתי לומר נאום פרידה ליד שלי”, הוא מתאר את מורכבות המעמד. “למרות שאני לחצתי עליהם לבצע את הכריתה, בסוף אני בחור צעיר בן 19 שמאבד איבר מהגוף שלו וזה לא קל. אמרתי ליד שלי: תודה רבה ששירת אותי בנאמנות 19 שנה. אני זוכר את המבט של הרופאים המצרים, מבט של הערכה ואנושיות לחייל היהודי. זה היה לי שווה כל הון שבעולם”. הניתוח בוצע בהרדמה מלאה. כשהתעורר היה לבדו בחדר. “היו לי כאבים מטורפים, אבל משם התחלתי תהליך איטי של התאוששות. בוודאי שהיו כאבים,

הוצמד לקיר והסוהר הגיע ונתן לו בעיטות חזקות ברגל הפצועה. הוא נאנק מכאבים ואני צרחתי יחד איתו עד שאיבדתי את ההכרה. כשאני מתעורר החדר כבר מלא ויש צרחות ואסור לדבר זה עם זה”.

מה אוכלים?
“הביאו לנו פיתה יבשה כמו דיקט. בגלל הפציעה שלי בצוואר התקשיתי לבלוע. אחד החבר’ה טבל לי את הפיתה במים ודחפתי כמה חתיכות לפה, כדי לשרוד. טיפול רפואי לא היה. לא מורפיום, לא אינפוזיה, לא כלום”. חלפו שבועיים בשבי ופלד זיהה בידו הימנית נמק חמור, שללא טיפול מיידי מהווה סכנת חיים. “המצב ביד היה גרוע. כל הזמן זרימה של מוגלה וענן של זבובים שיושב מעליה. אני שם לב שהאצבעות כבר השחירו ומבין שחייבים לעשות משהו ומהר, אחרת לא אשרוד”, הוא מתאר את הקרב להצלת חייו. “הכול היה מזוהם. הבנתי שחייבים לכרות לי את היד

כיום, ימים וימים
צריכות אותך!

מאות נערות בסיכוי זקוקות

"בית שפרה"

מקום בטוח, מיטה וארון משלהן,
משפחה אוהבת ותקווה לעתיד טוב.

השנה את פדיון הכפרות שלנו, אנו מעניקים
לעמותת "שפרה פשוט לאהוב",

מאמצים נערה ומגיעים ליום הדין
עם זכות של הצלת חיים אמיתית, ללא מרכאות.

לפדיון כפרות תשפ"ד

סרקו את הברקוד או הכנסו ישירות לאתר שפרה

שפרה - פשוט לאהוב | shifra.org.il

לשנה טובה נכתב ונחתם!

* התרומה מוכרת לצורכי החזר מס (סעיף 46)

ליצירת קשר ופרטים נוספים: אורי 058-753-9994 | Ceo@shifra.org.il

צילום: לירון מולדובן

מישאל וקנין

52

נשוי ליעל ואב לארבעה

תושב רחובות

יושב ראש דירקטוריון דואר ישראל
יוזם ועורך פרויקט 'סיור סליחות'

התחלה// נולד וגדל באשדוד להורים שעלו ממרוקו, הכירו בארץ והתחתנו. "גדלתי בשכונה הכי טובה בעיר - שכונת חברת חשמל. גרו בה בעיקר עובדים של תחנת הכוח. הייתה לי ילדות ציונית־דתית קלאסית".

אבא// יעיש וקנין ז"ל. במשך שנים רבות עבד כפועל בנמל אשדוד. בגיל 13 החל ללמוד בישיבת נובהרדוק בצרפת. "בעקבות השואה, ישיבת נובהרדוק המקורית בבלארוס נותרה בלי תלמידים. הרב גרשום ליבמן, אחד מראשי הישיבה, ניסה להקים את הישיבה מחדש במערב אירופה, והגיע למרוקו כדי לחפש תלמידים. קצת אחרי שהגיע לגיל בר מצווה, אבא עזב את המשפחה ועבר לישיבה בצרפת". בגיל 19 הוא חזר למרוקו, לקח את ההורים והאחים ועלה ארצה. "אבא היה ציוני גדול, והישיבה בנובהרדוק פחות התחברה לעניין". האב נפטר לפני כ־15 שנה.

אמא// רוזה וקנין ז"ל, הייתה עקרת בית. "הקדישה את חייה לטיפול בהורים שלה, שהיו חולים". נוסף על כך התעסקה קצת בתפירה, "בעיקר הייתה תופרת לנו בגדים חדשים לחגים". נפטרה לפני כ־3 שנים.

ספסל הלימודים// בית הספר היסודי ממ"ד יהלום. באותו זמן היה פעיל ב'בני עקיבא', שבט החלוץ.

מקדש מעט// "הדבר הכי משמעותי בשנות הילדות היה בית הכנסת 'שאולי' של הרב משה כהן שאולי זצ"ל. לפני מנחה היינו הולכים ללמוד טעמי המקרא, פרקי אבות ותהילים. בבית הכנסת הייתה מקהלת ילדים, והייתי חבר בה. באמצע השבוע היינו עושים חזרות כדי להתכונן לשבת. היו קטעים בתפילה שרק הילדים היו שרים, למשל שיר השירים".

חבר טלפוני// בחטיבת הביניים עבר ליישיבת נווה הרצוג שלידי אשדוד. בכיתה ט' החל ללמוד בישיבת בני עקיבא אור עציון. "ברחתי משם אחרי שנה, כי התגעגעתי לאמא שלי. הייתי בוכה המון. החבר הכי טוב שלי היה הטלפון הציבורי". בכיתה י' חזר לנווה הרצוג, אך בכיתות י"א־י"ב למד בתיכון החילוני מקיף ד' באשדוד. "רציתי ללמוד פיזיקה. הייתי האדם הכי דתי בכיתה. הייתה לי מחנכת דגולה בשם הדסה ברגר, שחינכה אותי לעשות את הדברים בצורה רצינית ויסודית".

עורך// עם סיום לימודי התיכון, התגייס לצה"ל. התפקיד שקיבל היה עריכת ביטאון 'מערכות' - שעניינו אסטרטגיה צבאית והיסטורית לקציני קבע. "תמיד אהבתי להתעסק בטקסטים". לאחר השחרור הלך ללמוד כלכלה, מדעי המדינה וסוציולוגיה באוניברסיטת בר אילן. בהמשך עשה תואר שני במינהל עסקים ותואר שני נוסף במשפטים. בינתיים עבד בתור עורך בעיתון גלובס, תחילה בדסק הכלכלי ובהמשך מונה לעורך מוסף השבת של גלובס.

החצי השני// יעל, לבית משפחת פרנקל־פלג. מתכנתת בחינוך המיוחד. "למדה שנה מתחתני בבית הספר והייתה חניכה בשבט מתחתני בבני עקיבא. כשהיינו סטודנטים, התחתנו".

עיתונאי משקיע// אחרי שלוש וחצי

שנים בגלובס, קיבל הצעה מעיתון מתחרה. כך הפך לעורך הכלכלי של ידיעות אחרונות. אחרי שלוש שנים נוספות חש שמיצה את עולם התקשורת והחליט לעבור לעולם היוזמות. "הגעתי לחברת אלרון ששייכת לקבוצת ההשקעות IDB. הצגתי בפני המנכ"ל רעיון שהיה לי. הוא פחות אהב אותו, אבל ביקש שאצטרף לחברה. בהתחלה הייתי העוזר שלו, ובתוך כמה חודשים הוא מינה אותי למנהל ההשקעות של החברה. התעסקנו בהשקעות בחברות טכנולוגיות, למשל בחברה שפיתחה מצלמה שניתן לבלוע לצורך ניתוחים במעי הדק".

רפורמה בבורסה// שנתיים לאחר שנכנס לעולם ההשקעות, התבקש על ידי שר האוצר דאז, סילבן שלום, להתמנות ליועצו האישי. "תקופה מרתקת וסוערת של האינפיפאדה השנייה, חומת מגן וקריסת הבורסה בארצות הברית. השתתפתי בפרויקטים משמעותיים. הייתי נציג שר האוצר בוועדת הרפורמה למס הכנסה, והטלנו מס על הבורסה, מהלך שאני גאה בו מאוד. בהטלת מס על הון ולא רק על עבודה יש משהו ערכי מאוד".

עצמאי// אחרי הבחירות של 2003, הסתיים התפקיד במשרד האוצר. "חזרתי לקבוצת IDB והתמנתי למנהל פיתוח עסקי של סלקום. כשנחוי דנקנר השתלט על החברה ופיטר את המנכ"ל יצחק פטרבורג, התפטרתי". הרצון לחזור לעולם היוזמות הפך אותו לעצמאי

בתחום. "הייתי שותף לצוות המייסדים של חברת תוכן סלולרי בשם 'לוגיה'. החברה ישבה בהרצליה והעסיקה בשיאה 120 עובדים. סיפקנו שירותי סלולר בכל העולם: גרמניה, יוון, טורקיה".

יזם ודירקטור// בעקבות מכירת המיזם לחברה אמריקנית, המשיך הלאה. "מאז אני מתעסק ביזמות, השקעתי בנדל"ן ובטכנולוגיה. הקמתי מעונות סטודנטים במרכזייה ישנה שקניתי מחברת בזק". חוץ מזה ישב ויושב בדירקטוריונים של חברות גדולות, כמו בסניף הישראלי של דויטשה בנק ניירות ערך, קבוצת אשטרום, חברת נכסים ובניין וחברת הביטוח מגדל. כמו כן היה יושב ראש חברת הסיבים האופטיים IBC. "שם פגשתי בסיור מקצועי את שר התקשורת דאז, יועז הנדל, שהציע לי את תפקיד יושב ראש דירקטוריון חברת דואר ישראל".

קצר בתקשורת// שנה וחצי כיהן בתפקיד, עד שלאחרונה הודיע לו שר התקשורת הנוכחי שלמה קרעי על סיומו. "הגעתי לחברה בפשיטת רגל. בדוחות הכספיים שפרסמנו החודש, עולה כי אחרי שהחברה הפסידה בשלוש השנים האחרונות 1.9 מיליארד שקלים, בשני הרבעונים האחרונים החברה עברה לרווח של 30 מיליון שקלים. הסוד הוא למנות מנכ"ל מוצלח: דוד לרון, שהוביל תוכנית הבראה אגרסיבית שכללה פרישה של יותר מאלף עובדים. הסברתי לשר התקשורת

שההחלטה שלו אינה חוקית, ועם שאר חברי הדירקטוריון עתרנו לבג"ץ נגד ההחלטה. אני מקווה שבג"ץ יהפוך את הקערה על פיה. זאת החלטה פוליטית שפוגעת באינטרס הציבורי".

מוזיאון התפילה// לקראת חודש אלול, יצא לדרך מיזם נוסף ושונה מקודמיו: 'סיור סליחות'. "לפני כמה שנים קיבלתי טלפון מזוג חברים חילונים מתל אביב. הם היו בדרך ללילה במלון בירושלים וחיפשו אטרקציה. בגלל שזה היה בעשרת ימי תשובה, החיפוש בגוגל הניב סיורי סליחות. הם ביקשו שאסביר להם במה מדובר. אמרתי להם: עזבו סיור, בואו לסליחות אמיתיות. קבענו להיפגש לפנות בוקר בבית הכנסת עדס בנחלאות. לאחר סיום השיחה, חשבתי שיש צורך לתווך את הסליחות לאנשים מרקע חילוני. ישבתי לכתוב רקע היסטורי והסברים על פיוטים נבחרים. הדפסתי את המסמך ועשיתי להם תדריך כמו בכניסה למוזיאון. בשעה שש וחצי הסתיימו הסליחות, והחברים יצאו נדהמים. אמרתי לעצמי שאם זה כל כך נגע בהם - צריך לעשות מזה משהו".

פיוטים מהמנזר// במשך כמה לילות ישב וכתב הסברים ורקע לפיוטי הסליחות. לאחר סיום הכתיבה, עלה הרעיון להוסיף אלמנט ויזואלי. "יצרתי קשר עם הספרייה הלאומית וביקשתי כתבי יד עתיקים של סליחות ותפילות הימים הנוראים. דרכם הגעתי לספריות ברחבי העולם, כמו הגניזה הקהירית בלונדון ומנזר בשווייץ שממנו קיבלתי צילום של הפיוט 'מחי

במגרש הביתי

בוקר טוב

"קם מוקדם בבוקר. בדרך כלל מתעורר ביקיצה טבעית בחמש, ובימי הסליחות עוד לפני כן. תפילת שחרית בבית הכנסת. חוזר הביתה, מכין כריכים לילדות, מתארגן ויוצא לפגישות עבודה."

השבת שלי

"אנחנו מארחים המון, גם משפחה וגם חברים. אני אוהב מאוד לבשל, במיוחד דגים. יעל עובדת בימי שישי, אז השבת היא עליי."

פאליאט

"אוהב מאוד את ברי סחרוף, אביתר בנאי, אהוד בנאי ואריק איינשטיין. וכמובן פיוטים וסליחות."

פאמיליה לופט

אבא שלי. "איש עמל שלא זנח את עולם התורה לרגע. הוא לא ידע מה זה להפסיד תפילה במניין."

לשאלה

"ברמה הפרטית - בריאות למשפחה ולקרובים. ברמה הלאומית - שנראה כל אחד מעלת חברנו."

לפחית אותי מלחמות

כשאיה גפן

"מקווה להיות סבא טוב."

ומסי' מהמאה ה-13. כשהספר היה לקראת סיום, הבן שלי אמר שאם אני רוצה שהספר ידבר גם אל הצעירים, כדאי להוסיף ברקוד לכל פיוט, שדרוך יהיה ניתן גם לשמוע אותו."

סליחות 2023 // כך נוצר האלבום המוזיקלי 'סיום סליחות', שאף הוביל למופע קונספט שרץ ברחבי הארץ. "יצרתי קשר עם יאיר הראל - המנהל המוזיקלי של אנסמבל הפיוט, שלמד איתי באור עציון. במשך כמה חודשים הקלטנו אותם כקהל, עם הקלטות שימור שנעשו לפייטן הנודע רבי חיים לוק. בסופו של תהליך הוקלטו קרוב ל-60 פיוטים, בעיקר בגרסאות ספרדיות שיצאו באלבום פיוטים בגרסת בית הכנסת. בעקבותיו יצא אלבום נוסף של פיוטים בגרסה עכשווית יותר. כך למשל לקחנו את הלחן של יאיר רוזנבלום ל'ונתנה תוקף' - בביצוע פייטן מרוקאי, ושילבנו את היצירה של ליאונרד כהן 'מי באש'. אחד המופעים ב'דאר בכר, צולם ושוחרר לראשונה בערוץ 12 בליל הסליחות הראשון.

הנחת // ארבעה, שני בנים ושתי בנות. עומר יוסף (26) "שנקרא על שם חברי יוסי אוחנה שנהרג בלבנון", אוהד יעיש (24), שירה רוזה רחל (20) ונועה רבקה (14).

אם זה לא היה המסלול // "כשהייתי ילד חלמתי להיות עורך דין. ברוך שלא עשיתי". ●

ספר חדש בסדרת רבי המכר "לגדול!"

ספר חדש בסדרת "לגדול!" של סיון רהב-מאיר: 50 סיפורים על תנועת החסידות ועלינו.

אחרי שני רבי המכר הקודמים, **סיון רהב-מאיר** מוציאה ספר חדש לשנה החדשה: אתם מוזמנים להכניס לתוך חייכם את הגישה המאירה של הבעל שם טוב, מייסד תנועת החסידות. סיפורים על שמחה, ביטחון עצמי, יצירתיות, מנהיגות, חברות אמת, התמודדות עם משברים ועוד ועוד.

מומלץ כמתנה לחג, לכל הגילאים ולכל המגזרים.

ידיעות ספרים

להשיג באתר ybook, **סטמאטי**, **צמח**, **ב-ע** ובחנויות הספרים המובחרות

אוהבים לעזור?

הצטרפו עכשיו למיליוני אנשים בעולם שעוזרים אחד לשני בכל תחום.

הורידו את האפליקציה willing app והתחילו לעזור או להיעזר איך שמתאים לכם.

willingapp.com

האפליקציה היחידה שסוחפת את כולם לנתינה, עזרה ותשומת לב

האפליקציה הינה עבור עזרה הדדית ללא תמורה כספית, ומבוססת מיקום. האפליקציה פותחה לרווחת הציבור על ידי עמותת "לעזור ולסייע", ללא מטרת רווח ומוכרת כמלכ"ר לפי סעיף 46. האפליקציה זמינה בעברית ובאנגלית, ומשרתת עמותות ופרטיים כאחד. נשמח לתגובות, אנא פנו ל-daniel@willingapp.com.

חנה קטן
chanakatan@gmail.com

מי במים ומי באש

איור: עדי דוד

להפעיל את כל כוחותינו כדי לשפר את סביבתנו, זה מה שה' מצפה מאיתנו. בשיתוף פעולה בין אנשים טובים אפשר לקדם את העולם למקום טוב יותר. דבר שאדם אחד לא יכול לעשות, קבוצה של אנשים ערכיים יכולה לעשות באופן נפלא. כוחנו באחדותנו.

"את לא תסחבי מזוודות". השעה 12:00, יום שישי חורפי, ובחוץ גשם זלעפות. אני מתקשרת הביתה בדרכי חזרה מהמרפאה. "נראה לי שכדאי לבטל את הנסיעה לשבת לנצרים. תראה איזה גשם", אני אומרת לאיש, ומבהירה: "אני רק חושבת על המזוודות והחבילות שנצטרך לסחוב בגשם בדרך מהתחנה ועד הדירה בג'רפות (הדירות הגבוהות ליד החממות בנצרים), ואני מתחלחלת". לאחרונה הספארי הצבאי עוצר רק בכניסה ליישוב. לנסיעות בספארי כבר התרגלתי. בהתחלה נסענו ללא ליווי. עם "התקדמות השלום", הוסיפו רכבים צבאיים מלפנים ומאחור, וכעת הנסיעות הן תמיד בספארי ממוגן ירי. ההמתנות ארוכות והאבק מתנחל בכל פינה. אבל אנשי נצרים לא נבהלים מדרך ארוכה.

מעבר לקו קול נחרץ: "אני אחראי לכך שלא נסחב שום מזוודה". טוב, עם כזה ביטחון לא מתווכחים. אנחנו מתארגנים מהר עם אוכל ומזוודות ויוצאים. אני שמחה שלא אצטרך לבטל את התורים למרפאת הנשים. הנשים מחכות לי, ואני להן. אלו נשים מוארות, עדינות ומלאות בהכרת הטוב. את מרפאת הנשים ביישוב נצרים אני מתפעלת בזכות האחות המסורה אסי הילר, שהיא יד ימיני. זה המעט שאפשר לעשות למען הנשים הצדיקות האלו.

אז יוצאים לדרך, על טפנו וחבילותינו. איתנו נמצאים חמישה מילדינו האמצעיים, והם עליזים ושמחים. הטיפות העבות מצליפות בשמשה הקדמית ללא רחמים, ובעלי מאט את קצב הנסיעה. אני תופסת תנומה, ופתאום חריקה והאוטו נעצר. אני מתעוררת בבהלה. מסתבר שממש קרוב למנחת נצרים, הגיח טנדר שעקף את הרכב שלנו והתקדם לעבר המנחת, כשהוא פוסח על שלולית שבדרכו. בעלי נסע אחריו, אבל מתברר שהשלולית לא הייתה כל כך תמימה. בעצם נכנסנו לאגם מים שרק הלך והעמיק עם התעצמות הגשמים. החלונות החשמליים ננעלו, וגם הדלתות. בעלי ניסה לדחוף את הדלתות, אבל הגשם החזק לא אפשר זאת. לאט לאט הגיעו המים עד לגובה הכתפיים של הילדים, והם טיפסו על המזוודות. בעלי התקשר לחיילים במנחת, אבל לא היה מענה. ועוד מעט - הגיעו מים עד נפש.

ופתאום, בגשם הזלעפות, מגיחים שלושה חיילים צעירים מאוד ורטובים מאוד. הם מוציאים אותנו דרך החלונות וסוחבים אותנו על כפיים. וכך הגענו בדיוק בזמן ליציאה של הספארי מהתחנה. רטובים, ללא מזוודות וגם ללא נעליים. בדירתנו חיכו לנו נעלי בית חמות ומאפים ופנים טובות של משפחת הילר, שדאגו לכל צורכי השבת. אחרי שהתאוששנו קצת מהחווייה המטלטלת, אמר לי בעלי בקריצה: "אמרת לי לך שלא תסחבי מזוודות..."

אחד מהחיילים ריגש אותי במיוחד. הוא הוריד את המעיל שלו, למרות גשם הזלעפות, וכיסה בו את בני הקטן. כמה אהבת ישראל. רבי לוי יצחק מברדיצ'ב היה עושה מזה מטעמים. ●

גשמי קיץ. היה זה בימים שלפני ראש השנה. ביציאה מפתח ביתי אני מוצאת שהכול רטוב בחוץ, שלוליות בכל פינה, כאילו אנחנו באמצע החורף ולא בשלהי הקיץ. וזה לאחר שהשדרן ברדיו הודיע שצפוי לנו סוף שנה עם טמפרטורה של "חום כבד עד קיצוני". מתברר שריבונו של עולם נתן לנו תזכורת קטנה למה שהיה יכול לקרות ולא קרה: 'מכת' הגשם שחטפה המדינה בבוקר ההוא הייתה קצה קצה של הסופה 'דניאל' שהכתה בכמה ממדינות הים התיכון, עלתה בחייהם של חמשת אלפים איש והביאה לרבבות משפחות חסרות בית במדינת לוב, שגם כך לא נהנית משקט פנימי, מדיני וכלכלי כבר שנים. הסופה גם גרמה נזקים כבדים באיטליה ובעיקר ביוון, שלא הספיקה להתאושש משרפות הענק שהשתוללו בה בחודשים האחרונים. התזכורת הזאת מתאימה בדיוק לימי הדין שאנו נמצאים בהם - ה', כוחו וגבורתו מלא עולם, והוא קובע מי לחיים ומי למוות, מי לשובע ומי לרזון, מי במים ומי באש. לנו הוא נותן רק להרגיש שזכינו לחסדו הגדול גם בנושא הזה, כאשר חלק מהמדינות סביב הים התיכון בוערות באש או נשטפות במים.

פלאי האי הצף. בדיוק ביום שהוא מצאתי ידיעה מעניינת ששוב הדגימה עד כמה העולם אינו צפוי, ושהמציאות עולה על כל דמיון. אחת ממדינות ארצות הברית, מהמשגשגות שבהן, היא מדינת ויסקונסין בצפון, ליד האגמים הגדולים וסמוך לקנדה. ביקרתי שם פעם אחת בטיול שנתי מטעם בית הספר, אבל אינני זוכרת הרבה, רק שהמדינה יפה מאוד. יש בה מים ויערות וחקלאות מפותחת ותעשייה פורחת ותיירות משגשגת, ויש בה עוד דבר - אי צף. באחד האגמים הגדולים במדינה נמצאים כמה איים, ובהם עצים וחורשות ובעלי חיים וצמחים ומפריצים קטנים. אחד האיים הגדולים באגם הזה, כמה מאות מטרים אורכו ורוחבו, נראה כמו אי רגיל לחלוטין, וגם עליו גדלים עצים וצמחים וחיים בו בעלי חיים, אלא שהוא אינו מחובר לקרקע אלא צף על פני המים. מחקרים הראו שהאי הזה הוא גוש של אדמה סבוכה בשורשי עצים וצמחים אחרים, וביניהם כלואים תאי אוויר, כך שמשקלו הסגולי נמוך משל המים, וכך הוא צף לו מעדנות ברחבי האגם ומשנה את מקומו מפעם לפעם. אפשר אפילו לצלול מתחתיו - הוא אינו מחובר לקרקע אלא הוא כמעין מצוף ענק.

אבל מדי שנה הוא הופך למטרד, כאשר הוא חוסם את המעבר לאוניות. מסורת היא שפעם בשנה, לקראת הסתיו, לפני שהאגם קופא בחורף, מתאספות עשרות רבות של סירות מנוע בצידו האחד של האי הצף, ובתיאום מושלם מפעילים את המנועים בכל העוצמה ויחד דוחפים את האי חזרה למרכז האגם. שנה אחרי שנה הוא נענה להן, ומואיל לזוז כמה מאות מטרים למרחק בטוח. ואז, לפי פקודה, משחררות כל הסירות את המצערת, וכולן פוגות אחורה לדרך ולמעגן שלהן סביב האגם, עד הפגישה השנתית הבאה. זוהי דוגמה לשיתוף פעולה נפלא: אדם אחד לבדו לא היה מצליח להזיז אי שלם - ורק בפעולה משותפת, מדי שנה בשנה, מצליחים התושבים לנצח את הטבע.

לדעתי זו דוגמה נפלאה לשילוב בין מעשי אדם למעשי אלוהינו. השמיים שמיים לה' - והארץ נתן לבני אדם. זכותנו וחובתנו

חכה עוף אפוי במילוי פטריות

המנה הנפלאה הזאת מלווה אותי כבר שנים. היא קלה כל כך להכנה, מרשימה וטעימה במיוחד. מלית נפלאה וריחנית של פטריות, פירורי לחם ועשבי תיבול מעלה את חוזה העוף לרמה חדשה של טעם. גם צורת המילוי פשוטה במיוחד והאפייה בתנור יחד עם הרוטב המתקתק משלימה את המתכון כולו למנה שראויה לעלות על שולחן השבת והחג.

כ-6 מנות

זמן אפייה:
20 דק'

זמן טיפון:
15 דק'

דרגת קושי:
קלה פלוס

- 12 פרוסות של חכה עוף, נקיות
- 3 שיני שום כתושות
- 2 כפות פטרוזיליה קצוצה
- 2/3 כוס פירורי לחם
- מלח ופלפל
- 12 פרוסות של חכה עוף, נקיות
- 3 שיני שום כתושות
- 2 כפות פטרוזיליה קצוצה
- 2/3 כוס פירורי לחם
- מלח ופלפל

לרוטב:

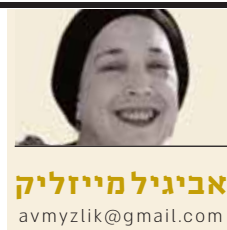
- רבע כוס יין אדום
- 2 כפות סילאן או דבש
- מלח ופלפל

מלית:

- בצל בינוני, קצוץ דק
- 3 כפות שמן זית
- סלסלת פטריות טריות, קצוצות

מכינים את המלית: מחממים מחבת על אש גבוהה, מוסיפים את שמן הזית והבצל ומטגנים ומערבבים מדי פעם במשך 3 דקות. מנמיכים את האש וממשיכים לטגן ולערבב מדי פעם עוד 10 דקות. מעלים שוב את האש ומוסיפים את השום הכתוש והפטטריות הקצוצות. מתבלים במלח ופלפל ומערבבים. מטגנים שתיים-שלוש דקות עד שכל הנוזלים מתאדים. מסירים מהאש, מוסיפים את הפטרוזיליה הקצוצה ופירורי הלחם ומצננים מעט.

מכינים את חזות העוף: מחממים תנור לחום של 200 מעלות. מרפדים תבנית בינונית בנייר אפייה. עוברים על חזות העוף, ואם הם עבים דופקים עליהם מעט בעזרת פטיש שניצל כדי לשטח אותם. לוקחים פרוסה ראשונה של חזה עוף ומסדרים לאורכה פס של מלית. מגלגלים את חזה העוף על המלית כמו רולדה לקבלת גלילה. מניחים את גלילת העוף בתבנית, מערבבים יחד את חומרי הפרוסות באותה צורה. כשכל הגלילות מוכנות בתבנית, מערבבים יחד את חומרי הרוטב ויוצקים מעל חזות העוף. לבסוף מורחים על חזות העוף בחלקם העליון ביצה טרופה ומפזרים פירורי לחם, יוצקים את שמן הזית באופן אחיד על כל החזות ומכניסים לתנור החם. אופים במשך 15-20 דקות, עד שהעופות מזהיבים. להגשה: חוצים את החזות בצורה נאה כדי שיראו את המלית היפה שבתוכם, יוצקים כף או שתיים מהרוטב שהצטבר בתבנית ומגישים. אם רוצים להגיש בשבת או בחג - לחימום על הפלטה חשוב לשים את המנה על כלי שני ולא ישירות על הפלטה, כדי שיישמר חם אך לא יישרף.

אביגיל מייזליק

avmyzlik@gmail.com

איך להיות אמה

שנות ההמתנה המייסרות לנכד שייולד לה הביאו לחברתי כמה מתנות, אבל החשובה שבהן היא איך להתמודד עם ניסיון שעובר על הילדים שלנו

ולאה נפגשנו היה לנו חיבור חזק ביותר. מצאתי את עצמי משוחחת איתה כל השבת, ולאחר מכן המשכנו בקשר טלפוני. לאה סיפרה לי לפי תומה על ניסיון קשה שהיא עוברת עם הבן שלה, והדברים שהיא סיפרה לי היו בשבילי כמו תשובה משמיים על הניסיון שלי, וכך היא אמרה:

"גיליתי שהקושי העיקרי שלי הוא שאני תולה את כל האושר שלי, את כל החיות והכוחות שלי בעובדה שהוא כבר ישתנה ויגאל. הפעלתי עליו לחץ אינסופי שהוא יזוז, שיתקדם, שיצא מהתקופה הקשה - והכול בעצם כדי שאני כבר ארגיש בסדר. בנוסף לכך, לא ראיתי שום טוב בו, כל הזמן חיפשתי עוד ועוד סימנים עד כמה המצב שלו קשה ונורא וממש נהרסתי מזה. עד שיום אחד אמרתי לעצמי: לא עוד. עזבתי אותו לגמרי במחשבה. הפסקתי לראות את הרע שלו, הפסקתי לחפש עד כמה קשה ורע לו והשתמשתי במידת הביטחון. בורא עולם הוא זה שברא את בני ואת הקושי שלו, והוא זה שיעזור לו לצאת מזה. כשדיברתי איתו רק אמרתי לו מילים של אמון - אין לי ספק שאתה יכול להתגבר, אין לי ספק שזה עוד יעבור. שידרתי לו ולעצמי לא פחות - הילד שלי מתמודד עם ניסיון, וזה לא קל, אבל זה מה שצריך לעבור עליו. הוא לא מסכן ואני לא מסכנה והאושר שלי בשום פנים ואופן לא תלוי בזה שהוא ייצא מזה".

"דבריה פקחו את עיניי. הרגשתי שזה בדיוק מה שאני עוברת עם הבת שלי. נכנסתי למקום של קטנות הדעת ומסכנות, ראיתי רק את הרע, לא האמנתי בטוב שלה ולא האמנתי בהשם. רציתי רק שהכול כבר יסתדר, כי אני לא יכולה לשאת את זה יותר.

"את השינוי עשיתי קודם כול בלב שלי פנימה. עודדתי את עצמי שלמרות שזה ניסיון קשה כאמא, אני מסוגלת לעבור אותו ואני לא מסכנה. אמרתי לעצמי מילים טובות, החמאתי לעצמי בכל פעם שהצלחתי להתגבר על התאוה לשקוע במחשבות הרעות. קיבלתי על עצמי קבלה למענה אבל לא בצורה היסטורית, חיזקתי את עצמי בביטחון ובאמונה והפסקתי לגמרי להסתכל על הרע של הבת שלי. לעומת זאת, כל נקודה טובה שכן ראיתי - ציינתי בפניה בקול. אפילו דברים ממש קטנטנים. והתוצאות לא איחרו לבוא! ברגע שחיפשתי טוב - ראיתי. ברגע שעזבתי את הרע שלה - משהו נרגע גם בה. היא הייתה פחות קוצנית, פחות מרוחקת. אפילו יצא לנו לנהל שיחה טובה ופתוחה והיא שיתפה אותי בקשיים שלה. אחרי כחודש היא מצאה עבודה והתחילה לעבוד. השינוי והיציאה מהמשבר היו איטיים מאוד, ואני השתדלתי כמה שפחות לקחת חלק בזה וכמה שיותר לעודד ולהאמין.

"כיום, כשאני מחבקת את נכדי המתוק, אני חושבת לעצמי שההמתנה הארוכה עד בואו הביאה לנו כל מיני סוגים של מתנות, אבל אותי היא לימדה יותר מהכול איך להיות אמא". ●

הניסיונות שעוברים על הילדים שלנו קשים פי אלף מהניסיונות שעוברים עלינו. כאמא אני חווה את מה שעובר עליהם בלי הסייעתא דשמיא שהם מקבלים, בלי כל ההגנות שיש להם בנפש, רק מסתכלת על הקושי ולוקחת ללב הרבה יותר מדי. בראש השנה התארח אצלי חברה יקרה ששיתפה אותי בניסיון מאתגר שעברה עם הבת שלה - ולמדתי ממנו המון. וכך היא סיפרה:

"הבת שלי הייתה נשואה כבר שלוש שנים ועדיין... לא זכתה לבשורות טובות. השתדלתי באמת, בכל כוחי, להסתכל לכיוון אחר, לא לעשות חישובים של חודשים וזמנים, לא להיכנס לתוך הפצע שלה, במיוחד שהיא ממש לא הייתה מעוניינת שאעשה זאת. אבל הלב, הלב שלי לא הצליח להיות ממושע, לא שמע בקולי. כמעט בלי לרצות ספרתי שבוע ועוד שבוע, הצצתי עליה מהצד כשנדמה היה לי שהיא לא רואה, רק להביט ולבדוק אולי כן יש משהו חדש... לשאול מפורשות כמובן לא העזתי, אבל לא הצלחתי לעצור את זרם המחשבות הקשות. מה שהפך את המצב להרבה יותר קשה היה המשבר שהגיע יחד עם ההמתנה. הבת שלי הלכה ודעכה מול עיניי. היא לא עבדה וגם לא הסכימה לחפש עבודה, ישנה כל יום עד שעה מאוחרת מאוד, עלתה במשקל ובאופן כללי נכנסה לדיכאון. ראיתי שגם לחתן שלי קשה מאוד, אך מכיוון שהוא טיפוס סגור הוא לא דיבר על כך איתנו ורק שקע בעצמו ובכאבו.

"ניסיתי לדבר איתה, אבל זה לא עזר. היא הפכה להיות רגישה בצורה כמעט לא הגיונית. כל הערה הכי קטנה וכל דיבור הכי פשוט הקפיצו אותה, היא לא הסכימה שנדבר עליה או שנעיר לה. כשניסיתי להסב את תשומת ליבה למצב שלה ולשאול איך אפשר לעזור לה, להציע כל מיני רעיונות והצעות ייעול, היא התנגדה בכל תוקף ולא אפשרה לי להתערב. הצעתי לה גם לקבל עזרה נפשית וזה היה עוד יותר גרוע. היא לא הסכימה לשמוע על כך וכעסה עליי שהעזתי להציע זאת. אין לתאר את התסכול והקושי שעברתי. היא מילאה את מחשבותיי ללא הרף ותחושת חוסר האונים וחוסר היכולת לעשות משהו למענה עמדה להטריף את דעתי. לא הפסקתי להתפלל עליה כמובן, לבקש מאחרים שיתפללו עליה, אם היא לא עושה סגולות - לפחות שאני אעשה..."

"התפללתי הרבה להשם שיושיע אותה, והאמת? באיזשהו שלב התחלתי להתפלל אליו שיושיע גם אותי. הרגשתי שאני ממש נהרסת מהניסיון הזה, לוקחת אותו הרבה יותר מדי ללב, נכשלת פעם אחר פעם ובעיקר - מתוסכלת כל כך!"

למצוא את הטוב

ותפילתה נענתה. וכך היא המשיכה לספר: "הגיעה אלינו לשבת משפחה מקסימה שלא הכרתי, חבר של בעלי ואשתו המיוחדת - לאה. מהרגע שאני

ניסיתי לדבר עם הבת שלי, אבל זה לא עזר. היא הפכה להיות רגישה בצורה כמעט לא הגיונית. כל הערה הכי קטנה וכל דיבור הכי פשוט הקפיצו אותה, היא לא הסכימה שנדבר עליה או שנעיר לה. כשניסיתי להסב את תשומת ליבה למצב שלה ולשאול איך אפשר לעזור לה, להציע כל מיני רעיונות והצעות ייעול, היא התנגדה בכל תוקף ולא אפשרה לי להתערב

מתוך תפילה זכה של ערב יום הכיפורים:

"באנו בלב נשבר ונדכה"

השנה שהסתיימה זה עתה לוותה במחלוקת סוערת שהובילה לקרע קשה ומורכב בין חלקי החברה הישראלית. מחלוקת הממשיכה להלהיט את הרוחות עד כדי פיצול בין משפחות וחברים ותיקים. המחלוקת סביב הרפורמה המשפטית הדגישה את הפער בזהויות השונות החיות זו לצד זו במדינת ישראל. הפצע העמוק נפתח והוא מדמם בקרבנו.

מחלוקת כשלעצמה היא דבר מבורך ובעזרתה ניתן ללבן סוגיות מורכבות. סוגיה זו, כמו סוגיות נוספות, אכן חייבת להתלבן ביישוב הדעת.

מאז ומעולם דרכה של הציונות הדתית הייתה למצוא דרך לבנות חזון יהודי-דמוקרטי משותף לכל בני עמנו, על בסיס ערכים משותפים של העם היהודי. לא מתוך קיצוניות ובלי כפייה של היהדות או הדת על מאן דהוא בדרכים פוליטיות או בדרכים אחרות. חייבים לחזור לדרך זו שהוכיחה את עצמה בעבר.

אנו מאמינים כי מבחינה יהודית ותורנית הלכידות של החברה הישראלית חשובה ביותר. השאיפה לשמירה על אחדות העם בישראל על מגזריו וגווניו קודמת לכל. הגענו לנקודה בה השבר גדול ומאיים מכדי שאפשר יהיה להתעלם ממנו.

ישנה סכנה אמיתית להמשך קיומה של הערבות ההדדית בין חלקי העם. על כן אנו קוראים להעמיד את האידיאל המשותף עליו מבוססת מדינת ישראל לפני כל ערך אחר הנידון בימים אלו.

